

NY CONTRA-BOK

JAG VAR FÅNGE I SOVJET

AV
MOGENS CARLSSON
SE MITTUPPSLAGET!

CONTRA

för frihet - mot socialism

nummer 1 1978

årgång 4

Tre budskap från Estlands president

Det fria Estlands siste president, Konstantin Päts, dog i sovjetisk fångenskap 1958. Det var dock först i somras som tre budskap från den fängne presidenten nådde fram till Väst, via det (fria) estniska konsulatet i New York.

Sommaren 1977 kom tre budskap från det fria Estlands president Konstantin Päts fram till Väst. Det har tagit mer än 20 år för breven att komma ut ur Sovjetunionen och nå Estlands konsulat i New York. Där har man granskat originalen och anser att allt talar för att breven är äkta. De är försedda med såväl underskrift som fingeravtryck från Päts.

Breven är inte daterade, men av ett av breven framgår att det är skrivet kort innan Konstantin Päts 80-årsdag, som inföll den 23 februari 1954.

Rykten om Konstantin Päts öde har länge cirkulerat i Väst. Han deporterades i samband med Röda arméns ockupation av Estland sommaren 1940. Han arresterades av ockupanterna den 30 juli 1940.

Häromåret lät Sovjetunionen efter upprepade påstötningar meddela internationella Röda Korset i Genève att Konstantin Päts avled den 18 januari 1958.

Landsmän!

Jag hälsar Er i vår kämpande hembygd, liksom Ni i fängelserna i Ryssland, i utlandet och på Era födelseorter, och önskar Er all lycka, all styrka och all kraft i Ert rättmätiga motstånd. Snart skall vi alla vara fria. Jag sänder också hälsningar till de okuvliga motståndshjältarna från det lettiska och litauiska folket, och till alla flyktingar. Jag är stolt över vårt karaktärsfasta folk, var ständaktiga och orädda och ansträng Er för att uppnå vårt stora mål, att våra hemorter skall bli fria i en fri hembygd.

K. Päts

(underskrift och fingeravtryck)

Sedan året 1940 är jag utan rättgång, dom eller varje form av anklagelse fånge i ett judiskt sjukhus för de fattiga. Man har på alla sätt förödmjukat mig som president i

den fria staten Estland och hotat mitt liv.

På grund av min ålderdom och de obeskrivligt svåra levnadsförhållandena, har mitt hälsotillstånd här försämrats kraftigt. Det är svårt att beskriva hur man använt våld mot mig. Man har tagit ifrån mig allt av egna saker som jag hade med mig. Man förbjöd mig till och med att använda mitt eget namn. Här är jag bara nummer 12. Jag får inte brevväxla med min familj eller ta emot något som helst stöd från dem. Maten är dålig och jag har blivit orkeslös, min hörsel och min syn har försvagats kraftigt.

Min protest mot att jag kvarhålls utan laga grunder, beaktas ej. Jag har inte ens det skydd som djurskyddsföreningar erbjuder annorstädes. Jag är snart 80 år gammal. Jag har bara få dagar kvar att leva. Jag önskar att få dö i frihet, eftersom jag är född i frihet.

Jag har inte dömts till något straff, har levt som fri människa och önskar sluta mina levnadsdagar i frihet. Jag är fortfarande president för den fria staten Estland och har rätten att för mig (oläsligt), också förvänta en motsvarande behandling, eftersom mitt hemland är en fri och självständig stat. Jag hoppas att en allmän och rättfärdig opinion också tar upp mina mänskliga rättigheter och därmed medverkar till att jag undslipper denna fruktansvärda uppehållsort, där våld och gränslösa orättvisor härskar. Jag är här som president för den fria staten Estland.

K. Päts

(underskrift och fingeravtryck)

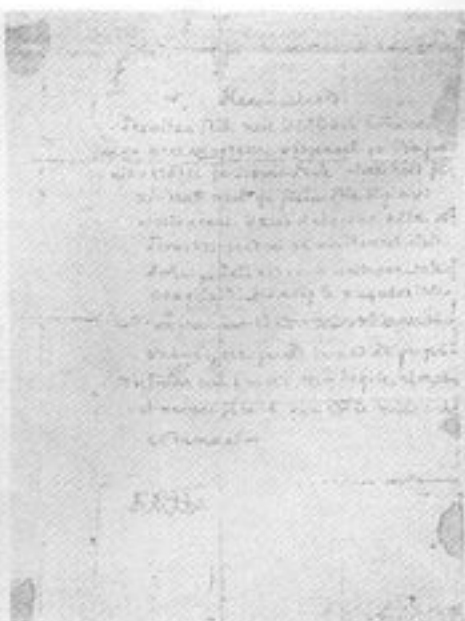
Till generalsekretären i FN

Jag vänder mig till FN och till hela den civiliserade världen med en vädjan att bistå de estniska, lettiska och litauiska folken, mot vilka de sovjetiska härskarna använder våld som hotar dem med undergång.

Jag förklarar att införlivandet av de baltiska staterna med Sovjetunionen, som genomfördes 1940, var en grov förbrytelse mot internationell rätt och en förfälskning av de inkorporerade folkens fria vilja. Rädde dessa människor från fullständig förintelse, och tillse att folken själva fritt kan besluta om sin framtid. Inrätta en representation för FN i de baltiska staterna, så att medborgarna i de baltiska staterna under Er kontroll (två ord oläsliga) genom en folkomröstning kan ge uttryck för sin sanna vilja. Staterna Estland, Lettland och Litauen är fria och självständiga.

K. Päts

(underskrift och fingeravtryck)

Konstantin Päts och ett av de tre budskapen.

Ryssland

Vi har tidigare helt kortfattat behandlat Ryssland i serien kommunistiska maktövertaganden. I samband med sextioårsminnet av den kupp som förde bolsjevikerna till makten i Moskva och Petrograd har vi emellertid ansett det vara på sin plats att ge en utförligare skildring.

Tidigare artiklar i serien: Introduktionsartikel (nr 3 1976) Ungern (nr 3 1976) Ryssland (nr 1 1977) och Estland (nr 4 1977).

Bolsjevikerna

Före 1917 fanns det i Ryssland många partier som med skilda utgångspunkter eftersträvade grundläggande förändringar i samhället. Bolsjevikerna var däremot inte ens ett parti, utan till en början bara en fraktion inom det ryska socialdemokratiska partiet.

Lenin byggde upp sin ledande roll i den bolsjevistiska flygeln i utlandet. Han hade knappt återvänt från sin sibiriska deportation 1897-1900 förrän han flyttade utomlands. Lenin ägnade sig åt att smuggla in politisk propaganda från sin utlandsvistelse.

Det var ingen penningbrist. Lenin själv kom från en välbärgad familj och många välbärgade sympatisörer gav ekonomiskt stöd till verksamheten. Inte minst betydelsefull var den legendariska Morosow-förmögenheten som testamenterades till det socialdemokratiska partiet; Lenin såg till att den till sin helhet hamnade hos bolsjevikfraktionen.

1914 befann sig Lenin i Schweiz. De vanliga penningöverföringarna från väninnan Klara Zetkin i Tyskland upphörde och vid årsskiftet 1915/16 upptog Lenin förhandlingar med den tyske ambassadören och lyckades utverka stöd från det kejsrerliga Tyskland. Där såg man ju gärna att fienden råkade ut för problem även på "hemmefronten".

nu inte infört den västerländska kalendern, utan låg cirka tre veckor "efter".

Sovjetväldet mellan de två världskriegen, och idag (inklusive satellitstaterna).

Lenin tog sig omgäende från Schweiz till den ryska huvudstaden Petrograd, dit han kom i april 1917. Resan genomfördes med tyskt ekonomiskt och organisatoriskt stöd och gick bl a genom Tyskland och Sverige. I utbyte mot det tyska stödet utlovade Lenin en separatfred med Tyskland om han kom till makten.

Omedelbart innan Lenins ankomst till Petrograd den 16 april 1917 hade bolsjevikernas centralkommitté fattat ett viktigt beslut som innehöll tre delar: Revolutionen skulle uppskjutas till ett senare tillfälle, den provisoriska regeringen skulle få bolsjevikernas stöd, och kriget skulle fortsättas. Lenin kungjade omedelbart efter sin ankomst ett rakt motsatt program. Sedan Lenin på detta sätt vänt bolsjevikernas politik blev uppdelningen av det ryska socialdemokratiska partiet i en bolsjevikisk och en mensjevikisk sektion fullbordad. Det fanns inte ens formellt några gemensamma organ längre.

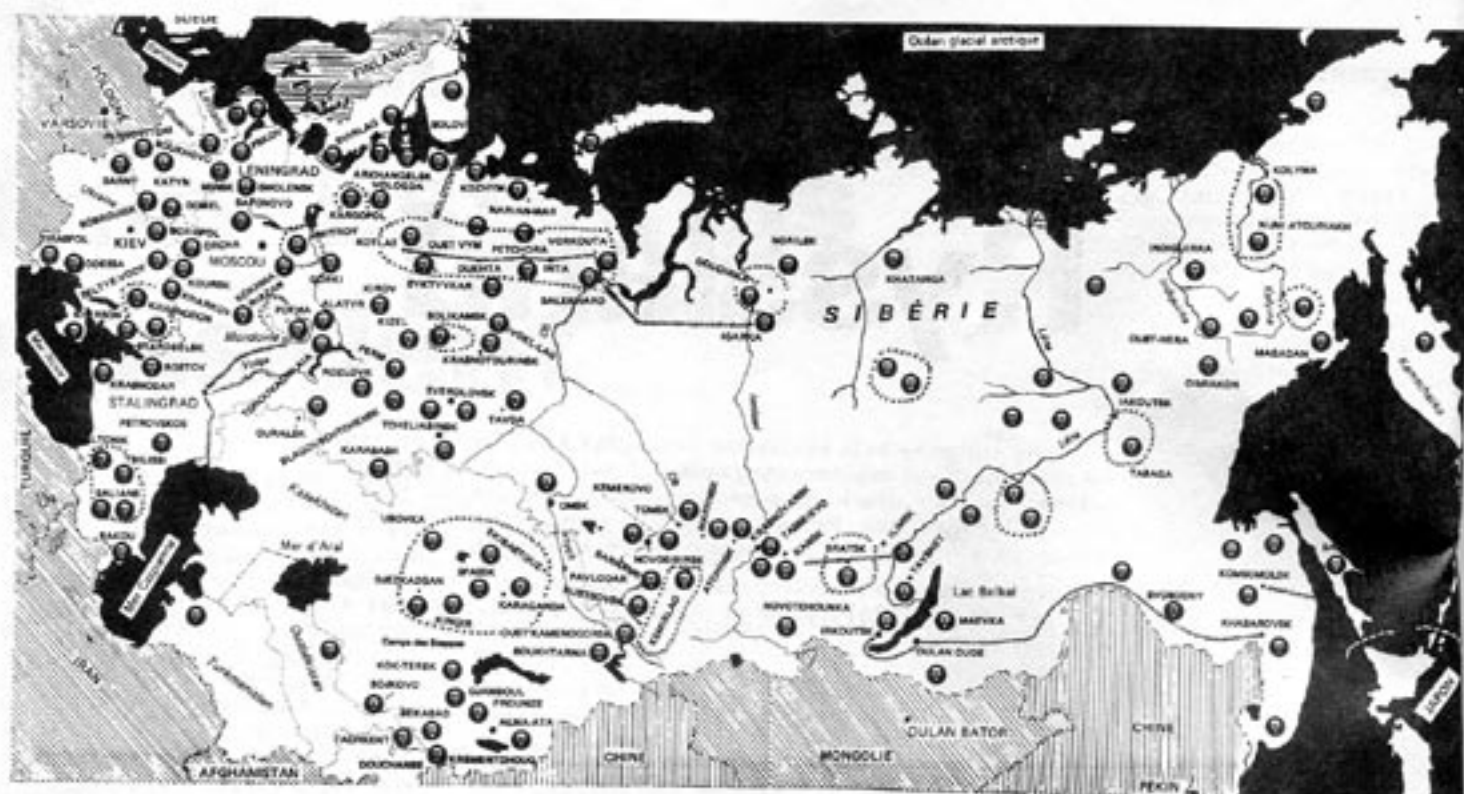
Sovjeterna

Lenin tog omgäende itu med att bygga upp bolsjevikernas styrka. Han satsade hårt på en egen press, och bildade "Röda gatan", som huvudsakligen rekryterades bland studenter och unga arbetare. Kampanjen för en separatfred drevs genom bildandet av "soldatråd" inom armén. Effekten på moralen hos de krigströtta trupperna av sådana aktiviteter var förödande.

Lenins viktigaste politiska parollöd: "All makt till sovjeterna" (råden) Men han höll sig själv till den parollen högst till slutet av juni 1917. Då hölls nämligen val till rådets gemensamma organ, sovjetkongres-

Februarirevolutionen

I mars 1917 genomfördes den s.k. februarirevolutionen, som innebär att tsaren förlorade sin maktställning och att en provisorisk demokratisk regering bildades (att "februarirevolutionen" genomfördes i mars förklarar av att man i Ryssland än-

Ryssland sextio år efter revolutionen - kartan visar i Väst kända koncentrationsläger 1977.

serna, och de valen gick dåligt för bolsjevikerna. Till arbetar- och soldatsovjeterernas kongress valdes bara 105 bolsjevikar av sammanlagt 1090 delgater. Vid valen till bondesovjeternas kongress gick det ännu sämre för bolsjevikerna. Lenin förstod nu att han inte skulle kunna gripa makten genom sovjeterna. Bolsjevikerna försökte sig omgående på att göra revolution (i juli 1917). Försöket misslyckades och Lenin flydde till Finland. En bidragande orsak till flykten var att myndigheterna avslöjat att bolsjevikerna fick pengar från fienden, Tyskland.

Oktoberkuppen

Bolsjevikerna planerade nu en ny revolution. Tidpunkten utsattes till den 25 oktober i den gamla ryska kalendern (7 november i den västerländska kalendern). Datumet var valt med omsorg. Man måste nämligen förekomma den andra sovjetkongressen, som var sammankallad till den 26 oktober.

Revolutionen den 25 genomfördes, även om termen "statskupp" är mer adekvat. Kuppens centrala moment var stormningen av Vinterpalatset där den provisoriska demokratiska regeringen samlades. Stormningen understöddes av matroserna på pansarskeppet Aurora, som öppnade artillerifeld mot Vinterpalatset. Matroserna på Aurora var inte ens bolsjevikar, utan huvudsakligen anarkister, som senare rådde i konflikt med bolsjevikerna.

Det var en liten grupp på ungefär 200 publicitetsmedvetna bolsjevikar som genomförde kuppen, den kupp

som störtade den drygt halvårsgamla demokratiska regeringen i Ryssland, och som störtade 161 miljoner människor in i en diktatur.

Lenin planerade att nästa dag låta sitt maktövertagande bekräftas av sovjetkongressen. Merparten av delegaterna lämnade dock kongressen i protest. Den blev därför inte beslutsför. Detta bekymrade emellertid inte bolsjevikerna, som utsåg en revolutionsregering, folkkommisariernas råd, under ledning av Lenin.

På grund av trycket från oppositionella i hela landet lät Lenin genomföra de val, som hade planerats av den provisoriska regeringen. Trots att bolsjevikerna redan hade gripit makten, och utnyttjade den maximalt för att inskränka på rösträtten och genom terror och våld påverka valutgången, så fick bolsjevikerna bara en fjärdedel av rösterna, vilket uppfattades som ett svidande nederlag. Den nyvalda församlingen, som i motsats till sovjeterna, hade valts av hela folket, vägrade att godkänna den nya regimen vid sitt första möte, den 5 januari 1918. Detta ledde till att Lenin med våld lät upplösa församlingen. Det enda parlament som någonsin valts på demokratiskt sätt i Ryssland.

Sexpunktsprogrammet

Den nya regimen vidtog omgående sex åtgärder:

- Man slöt fred Tyskland. Här höll Lenin sitt ord.
- Man likviderade den "fiendliga pressen!"

Man bildade den "Extraordinära kommissionen för bekämpande av kontrarevolutionen" (Tjekan). Där med hade hemliga polisen skapats, som idag officiellt går under beteckningen KGB, men vars medlemmar fortfarande kallas för tjekister. Genom tjekans tillkomst blev det förenat med livsfara att opponera sig mot regimen.

Man kungjade deklARATIONEN om "rättigheterna för folket i Ryssland", som innebar ett erkännande av de olika nationaliteternas rätt till självbestämmande. DeklARATIONEN sattes ur kraft så snart som bolsjevikerna blivit tillräckligt starka för att underkua de icke-ryska nationaliteterna. Till vidare utnyttjades deklARATIONEN i taktiska syften hos minoritetsfolken.

Förstatligande av alla grundläggande produktionsmedel.

Bildandet av Röda armén. Röda armén som bildades drygt två månader efter kuppen var Trotskijs verk. Den byggdes upp på grundval av den politiska eliten, delvis i motsats till Lenins egna tankar, som var påverkade av hans schweiziska vistelse. Lenin förespråkade därför en "folkarmé" med ett starkt hemvärn etc. Men därav blev inget. Samtidigt med bildandet av Röda armén upplöstes soldaterna och de röda garderna.

Röda armén

Röda armén fick tre uppgifter: För det första att kämpa mot den Vita armén i inbördeskriget, för det andra att underkua de icke-ryska folk

som utlovats självbestämmande, och för det tredje att medverka till att "exportera revolutionen".

Vad beträffar den sistnämnda punkten var Röda armén inte framgångsrik. Den lyckades inte ingripa 1919 då sovjetrepubliker tillfälligt upprättades både i Ungern och Slovakien, och den fick vidkännas ett svidande nederlag utanför Warszawa 1920.

Västmakterna

Västmakterna gjorde, trots att de i kriget var allierade med Ryssland, bara ett halvhjärtat försök att rädda den gamla ordningen i landet. De sände visserligen truppstyrkor både till norra och södra Ryssland, men dessa fick order om att undvika sammanstötningar med Röda armén. Betydligt allvarigare var hotet från japanerna i öster. 60.000 man marscherade in i Ryssland, men problemet löstes av Lenin genom politiska eftergifter. Han bildade en särskild republik som buffertstat i Fjärran Östern, en republik som garanterade alla demokratiska rättigheter. Men när japanerna efter detta drog sig tillbaka återerövrade Lenin området och införlivade det med Ryssland.

Det fanns ytterligare ett hot mot den nya bolsjevikstaten. Kina. Ryssland hade mellan 1858 och 1900 erövrat ungefär $1\frac{1}{2}$ miljon km² från Kina (mer än tre gånger Sveriges yta), och frågan var om kineserna skulle utnyttja tillfället att återerövrade dessa områden. Lenin föredrog att vara försiktig och förklarade när hans trupper gick över Uralbergen 1919 att Ryssland under bolsjevikerna inte gjorde anspråk på de områden som tsarerna lagt beslag på, eftersom de tillkommit genom "ojämlika fördrag", som därigenom var ogiltiga. Sedan denna politik bekräftats av folkkommissarierna för utrikesfrågor 1920 avhöll sig Kina från att ingripa, vilket resulterade i att de omstridda områdena idag är en del av Sovjetunionen.

Inbördeskriget

Det avgörande hotet mot bolsjevikernas maktställning var emellertid inbördeskriget 1918-1921. Inbördeskriget förde med sig svält och politisk terror. Under ledning av Felix Dzerzjinskij började tjekan genomföra politiska utrensningar och likvideringar. Man började eliminera "klassfienden" genom att mörda folk från de högre samhällsskikten. Och från och med 1919 gick man vidare till att ta hand om mensjevikerna och socialrevolutionärerna, de partier som tillsammans med det borgerliga partiet konstitutionella demokraterna (kadetterna, efter partiets bokstavsförkortning KD, ka-de på ryska) fått majoritet i den församling som valts i december 1917. Mensjevikerna och socialrevolutionärerna blev i praktiken ut-

rotade.

På landsbygden gick man till en början något försiktigare fram. Visserligen började man med att avrätta och mörda godsägarna, men när man genomdrev kampanjen "fattiga bönder mot kulaker" (= välbärgade bönder) så var det i första steget en fråga om att beslagta kulakernas jord, man skonade dem till livet, eftersom arbetskraften behövdes. Kampanjen mot kulakerna skulle resultera i deras utrotning som folkgrupp i ett senare skede av Sovjetunionens historia.

Föregångare till Sovjetunionen var sex självständiga sovjetrepubliker, Ryssland, Ukraina, Vitryssland, Armenien, Georgien och Aserbaidjan, de tre sistnämnda ligger söder om Kaukasus.

Ukraina underkuvas

I Ukraina hade den oavhängiga republiken Ukraina utropats den 20 november 1917. Lenins anhängare utropade å sin sida den 25 december 1917 den ukrainska sovjetrepubliken. Sovjetrepublikens fälttåg mot huvudstaden Kiev slutade i ett blodbad den 29 januari 1918. Republiken Ukraina bröt mot denna bakgrund kontakterna med Ryssland. Anhängarna av sovjet-Ukraina drog sig tillbaka och det ukrainska kommunistpartiet höll kongress i Moskva i oktober 1918. I Moskva förklarades en återförening av Ryssland och Ukraina vara en central uppgift i kampen mot kontrarevolutionärerna.

I slutet av 1918 satte Röda armén in en offensiv. Republiken Ukraina försökte rädda sig med en allianspolitik, som i praktiken skulle medföra en ytterligare försämring av läget. Republiken Ukraina slöt redan i februari 1918 fred med centralmakterna, för att möjliggöra hjälp från ententen. Vitgardistiska styrkor kallades in, men det visade sig snart att dessa inte kämpade för Republiken Ukraina, utan för det vita Ryssland. Ukraina sökte då en allians med Polen, vilket inte rimligtvis kunde sluta lyckligt, eftersom Polen 1772 hade förlorat områden till Ukraina, och polackernas enda tanke bakom alliansen var att återerövrade dessa områden. Därför undertecknade Polen den 12 oktober 1920 hellre ett vapenstillestånd med Moskva, som innebar att de förlorade delarna av Ukraina och Vitryssland återlämnades. De övergivna ukrainarna kämpade vidare till den 18 november 1918, då de gav upp eller flydde till Polen.

Randstaterna införlivas

På liknande sätt gick det till i Vitryssland. Röda armén sändes i namn av en fiktiv Vitrysk sovjetrepublik in i landet. Sovjetrepubliken hade proklamerats i Moskva

den 25 december 1918.

Republikerna söder om Kaukasus hade under våren 1918 förklarat sig självständiga. Detta erkändes i Moskva. I ett fredsfördrag som slöts med Georgien den 7 maj 1920 hette det således: "I överensstämmelse med principen om alla folks självbestämmanderätt erkänner den ryska federativa sovjetrepubliken förbehållslöst den georgiska statens oavhängighet och suveränitet och avstår frivilligt från alla tidigare ryska anspråk." I december samma år följde invasionen. Alibi för invasionen var en "vädjan från folket", som i massornas namn formulerats av det kommunistiska partiet, som vid denna tidpunkt inte ens officiellt var något annat än en avdelning av det ryska kommunistpartiet.

Den första satellitstaten

Liknande fördragsbrott markerade under åren 1921 till 1924 införlivandet av de centralasiatiska småstaterna Buchara och Chiwa. Buchara blev först en sovjetrepublik, men eftersom den inte var tillräckligt följsam mot Moskva blev den "normaliserad". Bresnevdoctrinen i Tjeckoslovakien hade tidiga föregångare. Normaliseringen var ett blodbad och innebar att man måste nedkämpa en nationell befrielseströrelse som kämpade i guerillakrigets form. Efter erövringen av Buchara och Chiwa anslöt man Turkestan till området, som då var en del av Ryssland. Därefter delades det nya området upp på fem delrepubliker. För att eliminera möjligheten till nationellt motstånd delades såväl Buchara som Chiwa mellan flera av de nya republikerna.

1921 skapade Moskva sin första satellitstat. Då bad de 160 medlemmarna i Mongoliets Folkrevolutionära Parti om hjälp från Röda armén. Den hjälpte. Moskva menade att man inte kunde överlämna genom socialismen befriade människor till en borgerlig regims utsugning.

Sovjetunionen proklamerades officiellt den 30 december 1922, men då hade unionsrepublikerna redan för länge sedan avstått sin självständighet. Redan 1919/1920 hade man förenat republikernas armé, ekonomi och utrikespolitik. De gemensamma intressena handhades emellertid inte av några gemensamma organ, utan av Folkkommissariernas råd i den ryska republiken. Det var alltså i praktiken aldrig fråga om någon union, utan om ett införlivande av de övriga republikerna med Ryssland.

Avhoppade MIG-piloten:

Fortfarande svält i Kina

I juli hoppade en kinesisk Mig 19-pilot av till Taiwan med sitt jaktplan. Det är inte ofta som högre militärer flyr från Kina. Speciellt inte piloter från det kinesiska flygvapnet, som utgör kinesernas militära elitstyrka. Den här artikeln är ett sammandrag av vad divisionschefen Fan Yuan-yen berättade om förhållandena i Kina på en presskonferens i Taipei, dagen efter sitt avhopp.

Flykten

Den 7 juli på eftermiddagen fick radarpersonalen vid Makung, Penghu på Taiwan in ett främmande flygplan på skärmen. Flygplanet närmade sig snabbt Taiwan, och fyra Nationalist-Kinesiska jaktplan gick omedelbart upp för att avvisa planet, som man förstod måste komma från Kommunist-Kina. Inom kort fick de syn på ett Mig-19-jaktplan, som då gick ned från en höjd på 7.000 meter till strax över 2.000 meter, och vippade sedan med vingarna. Det var precis som de nationalistiska radiosändningarna hade beskrivit för potentiella avhoppare hur de skulle göra, och de fem planen satte gemensamt kurs mot Tainan, en flygbas på södra Taiwan.

Efter landningen överlämnade Mig-piloten sin pistol och presenterade sig som divisionschefen Fan Yuan-yen från det kinesiska flygvapnet. Hans första ord var: "Livet på fastlandet är eländigt. Det var det kommunistiska tyranniet som tvang mig att lämna fastlandet."

Inte nog med mat på fastlandet

Redan dagen därpå arrangerades en stor presskonferens i huvudstaden Taipei, där journalister från olika internationella telegrambyråer fritt ställde Fan ungefär 200 frågor. Fan hade fortfarande sin pilotuniform på sig. Den saknade militära grädbeteckningar, eftersom Kina har avskaffat detta "västerländska" system. Om man jämför med en pilot i Väst skulle emellertid Fan ha varit överstelöjtnant.

Även om livet för en officer i flygvapnet definitivt är bättre än för en officer i andra försvarsgrenar, är det ändå bara så att piloten nått och jämt klarar sig, sa Fan. Som divisionschef fick han cirka 200 kronor i månaden, och hans dagliga matrånson innehöll 85 gram kött,

ligga längs vägarna när han reste genom Henyang i Hunan-provinsen.

Fan berättade att de som arbetar på fastlandet i fabriker eller som bönder får ungefär 14 kg ris per månad. Människor i städerna får något mindre - 9½ kg per månad. "Det räcker inte, speciellt inte för dem som inte får kött regelbundet", sa Fan.

Privat handel

På grund av livsmedelsbristen har bönderna återigen börjat odla jorden efter kapitalistiska principer. Handeln blomstrar trots myndigheternas försök att stoppa den. Många fabriksarbetare och bönder har lämnat sina arbeten för att engagera sig i den verksamheten, något som har resulterat i att många familjer fått tillräckligt med mat. Maten säljs i städerna till folk som har lite pengar över, men inte tillräckligt med mat.

Fan berättade att svartbörshandel har ökat i omfattning efter Maos död och kampanjen mot de "fyra band". Hua Kuo-Feng och Peking-regimen var enligt Fan alltför sysselsatt med att kämpa om makten, för att kunna kontrollera folket lika effektivt som Mao gjorde tidigare.

Växlande politik i Kina

Kommunist-Kinas ständigt olika politiska kampanjer har en demoraliserande verkan på befolkningen, sa Fan. Både Liu Shao-chi och Lin Piao betraktades en gång som goda ledare, men bägge förklarades plötsligt att vara "ruttna ägg" efter kampanjerna mot dem. Samma sak har skett med Teng Hsiao-Ping och det sker nu med de "fyra band".

För närvarande pågår en kampanj vars mål är att öka produktionen

Under början av 1960-talet rådde akut livsmedelsbrist, och många människor dog av undernäring. Fan hävdade att det fortfarande rådde livsmedelsbrist på fastlandet i en sådan utsträckning att många halvsvälter.

Varje gång Fan och hans kollegor åt samlades snabbt barn och gamla människor i närheten för att äta upp resterna. Flygarna brukade samla upp resterna i bytter, och barn och gamla, män och kvinnor, slogs om avfallet. Det hände också att piloterna fick vattenmeloner. Barnen samlades då alltid för att äta upp skalen som de kastade bort.

Livet för vanliga människor på fastlandet är värre än man kan tänka sig sa Fan. Det fick han särskilt klart för sig när han besökte sin fattige bror som bor i Szechwan och var en enkel bonde med dålig utbildning. Förra året såg Fan själv kropparna efter ihjälfrusna människor

så mycket som möjligt, berättade Fan. "Offra livet för att producera" är det nya slagordet. Fan berättade att alla på fastlandet kommer ihåg att teorin om att sätta produktionen i första rummet, fördömdes som "vägen till kapitalism" på Maos tid, men nu ställs allt på huvudet.

Hua Kuo-feng har nu lanserat en treårsplan för produktionen. Han utlovade stora resultat efter tre år. I Shanghai har nu arbetarna tio timmars arbetsdag, och den tid som dagligen ägnas åt att studera Maos tankar har minskat.

Familjen förföljs

Fan Yuan-yen efterlämnade fru och tre barn i åldern 9-11 år. Efter flykten till Taiwan var Fan säker på att hans fru skulle klassificeras som tillhörande en av de "fem svarta kategorierna". Dessa kategorier består av tidigare feodalherrar, tidigare rika bönder, anti-revolutionära element, de s.k. högeravvikarna och de "dåliga elementen". Människor som tillhör någon av dessa kategorier i det kinesiska samhället har det mycket svårt. Fan har därför bett Cyrus Vance att ta upp frågan om familjen med kineserna på fastlandet. "Min fru och mina barn är oskyldiga", sa Fan. "De visste inte något om mina planer att fly, och de bör inte få lida på grund av mig" underströk han.

Inte längre kommunist

Fan berättade avslutningsvis att han inte längre var medlem i Kinas kommunistiska parti, som han hade blivit medlem i 1960.

Det är anmärkningsvärt hur en 41 år gammal pilot, som den ena dagen tillhör det kinesiska försvarets elitstyrkor, nästa dag kan framträda som benhård kritiker av det kinesiska samhället. Fan Yuan-yen utvaldes bland tusentals andra kineser till sin post som divisionschef i flygvapnet. Sammanlagt har det kinesiska flygvapnet uppskattningsvis 2.000 Mig 19-jaktplan, och Fan räknar med att fler ska följa hans exempel, bara de får en chans.

Fans flykt framstår för nationalisterna på Taiwan, som ett gott bevis för att trots många års indoktrinering på fastlandet tänker människor ändå självständigt. Andra kanske kommer att betrakta Fans flykt som det indirekta resultatet av att kineserna på Taiwan har utsatt en stående belöning på 3 miljoner kronor i guld till alla piloter som hoppar av. Oavsett detta är Fans avhopp mycket intressant. Det är inte ofta högre militärer flyr från Kina. Av den anledningen bör det vara av stort intresse att lyssna på Fan och höra vad han har att berätta om Kina, när man vill skapa sig en bild av denna världens folkrikaste nation.

Per Danielsen

NOTISER

GEORGIEN

Georgien är en delrepublik i södra Sovjetunionen, som var självständig i början av 1920-talet, men som sedan erövrades av sovjetiska ockupationsstyrkor. Det finns en stark nationalistisk rörelse. Som tidigare rapporterats i Contra har flera attentat genomförts i Georgien av den nationalistiska oppositionen. Ett utfördes av Vladimir Chvania, åtminstone enligt den sovjetiska domstolen. Den 16 april 1976 detonerade en bomb i regeringsbyggnaden i Tiflis. Detonationen ägde rum på kvällen och ingen människa skadades. Vladimir Chvania har dömts till döden och arkebuserats. Han var 42 år. I Georgien uppges bevisningen vid rättegången ha varit så gott som obefintlig. Chvania hade inte tillgång till någon försvarare och domen fick inte överklagas.

Två andra yngre georgier, Alexander Andgouladzé och Notar Chepilov har nyligen också dömts till döden (det är inte känt om de avrättats). Brotten: stöld och 'våldshandlingar' under drogberusning.

Signifikant för svensk och västerländsk nyhetsförmedling är att dödsdomarna och avrättningarna inte alls uppmärksammas. Jämför gärna den uppmärksamhet som ges avrättningsarna av politiska fånga med människoliv på sitt samvete i Francos Spanien, eller av en (opolitisk) mördare i USA. (L'Est Européen, Paris)

FINLAND OCH FLYKTINGARNA

Den ukrainske matematikern Leonid Pljutoj, som suttit inspärrad på mentalsjukhus i Sovjetunionen tilläts emigrera till Frankrike i våras. Han har i Frankrike haft åtskilliga tillfällen att tala med världspressen. Han berättar bl.a. att bland hans medfångar på mentalsjukhuset fanns bröderna Chatravki. Dessa hade endast internerats för ett brott: Att de försökt lämna Sovjetunionen. De hade lyckats ta sig till Finland, men när de kom dit blev de, i enlighet med finsk praxis, återvända till Sovjetunionen. (Express)

MORDET PÅ JOHN F. KENNEDY

I en nyutkommen amerikansk bok av Paul Hoke hävdas att John F. Kennedys mördare var agent för någon av de östeuropeiska spionorganisationerna. Känt är att Lee Harvey Oswald haft omfattande kontakter såväl i Sovjet som på Kuba.

LIBYEN UTBILDAR TERRORISTER FÖR FRANKRIKE

I förra numret Av Contra redogjordes för hur Moammar Khadafi i Libyen och Fidel Castro på Kuba är spindlar i det internationella nätet av terrorister. Ytterligare en bekräftelse på detta har vi nyligen fått från Frankrike. I det libyska träningslägret Benina, i närheten av Benghazi, utbildas "frihetskämpar" från Korsika, Baskien och Bretagne, men även Irland, Palestina, Filippinerna m.m. Ett liknande läger drivs i Bida i Algeriet, men finansieras av Libyen. Franska presidenten Valéry Giscard d'Estaing har nu stoppat vapenleveranserna till Libyen i avvaktan på att landet upphör med utbildningen av franska terrorister. Det rör sig om redan betalda vapen, som beställdes 1973.

(Intern Informationen, Interläken)

FÖRFALSKADE PREDIKNINGAR

I januari varje år håller kardinal Wyszinski en serie predikningar i Warszawa, som sedan trycks och sprids i Polen. De polska biskoparna har nyligen utfärdat en varning för att det förekommer en förfalskad version av predikningarna från 1974. Utformningen av den förfalskade versionen är identisk med den äkta, men på ett tjugotal ställen har texten ändrats i prokommunistisk riktning. Wyszinskis citat av en påveencyklika: "Av människans natur följer rätten till privata ägodelar" har ändrats till "Det grundläggande målet för kapitalismen är att utsuga de arbetande massorna". (North American Study Center for Polish Affairs, Chicago)

MILITÄRENS ROLL I KINA

Militären skaffar sig en allt mer dominerande roll i det kommunistiska Kina. Beteckningen militärdiktatur ger en god beskrivning av situationen. Alla de sex senast utnämnda provinscheferna har en bakgrund i armén. 60% av provinsernas partisekreterare och biträdande partisekreterare (två utomordentligt viktiga poster) kommer från armén. Då förtjänar det särskilt att noteras att motsvarande siffror för så sent som ett år sedan var 30%. Och partiordförande Hua Kuo-fengs efterträdare som chef för Kinas hemliga polis, Chi Teng-kuei har också han en militär bakgrund. (The Economist)

Han flydde från Nord-Korea i en tunna

Under Korea-kriget 1950-53 flydde mer än tre miljoner människor från Nord-Korea till Syd-Korea, och cirka 22.000 nordkoreanska krigsfångar vägrade att återvända till hemlandet.

I dag är gränsen mellan norr och söder så välbevakad att det praktiskt taget är omöjligt att fly - dagens flyktingar är därför ofta desertörer eller agenter som hoppar av sedan de blivit infiltrerade i Syd-Korea.

Lee Hong Bo är en av de få som klarat att fly från Nord-Korea. Han lät sig driva 3-4 mil nerför en gränslod mitt på natten under nio timmar, gömd i en tunna. Här följer hans berättelse.

Lee Hong Bo är 44 år gammal och kommer från staden Kaesung i Nord-Korea, 3-4 mil från gränsen mellan norr och söder. En av hans bröder flydde till Syd-Korea 1947, bara två år efter kommunisternas maktövertagande i norr. Och när FN-styrkorna ryckte in i Nord-Korea under Koreakriget gav Lees farbror sydkoreanerna öppet stöd. Detta resulterade i att farbrodern avrättades offentligt, sedan FN-styrkorna tvingats till reträtt.

"Oppositionsfamilj"

Lee har alltsedan dess fått plikta för sina släktingars antikommunistiska verksamhet. Trots att varken Lee, hans fru eller hans två minderåriga barn någonsin yttrat ett kritiskt ord mot Kim Il-sung och hans regim, blev de automatiskt brännmärkta som en "oppositionsfamilj", och behandlingen blev därefter.

Myndigheterna litade aldrig på Lee, och klimax nåddes 1967, när han tillsammans med sin fru och det ena barnet tvångsskickades till ett arbetsläger uppe i bergen. Där sattes de att bruka jorden. Arbetet var mycket tungt, särskilt för hustrun, som aldrig återhämtade sig efter dessa år.

Först 1971 fick de tillstånd att dra tillbaka till hemstaden Kaesung. Året därpå var Lee fast bestämd att fly. Han genomförde en rad förberedelser, och väntade på rätt tidpunkt. 1975 hade han bestämt sig för att försöka, men familjebanden till den yngre brodern höll honom tillbaka. Året därpå sändes emellertid även brodern och hans familj till ett arbetsläger, och Lee förlojade kontakten med dem. Nu kunde han förverkliga sina planer.

Flykten

I utkanten av Kaesung rinner floden

Sachon, som korsar den sydkoreanska gränsen i närheten av stilleståndsbyn Panmunjom, 3-4 mil längre söderut. Vanligen är floden inte särskilt bred och vattentillgången är dålig. Men i början av augusti strömmade regnet ned flera dagar i sträck, och floden växte snabbt till en bredd på cirka 20 meter. Nu var vattenståndet tillräckligt högt.

På själva flyktkvällen berättade Lee för sin fru och för sitt ena hemmavarande barn att han skulle hälsa på en vän för att fira hans födelsedag. Frun uppmanade honom att stanna hemma, eftersom det regnade fortfarande, och han måste vara påstridig för att få ge sig iväg. Lees fyra-årige son sa att han ville följa med, men Lee hade redan med sorg i hjärtat att det skulle omöjliggöra flykten att ta med sonen. När klockan närmade sig åtta, gled han ensam ut i nattmörkret. I handen hade han

en flaska vin, som han skulle ge till "vännen".

Vid flodstranden smörjde han in ansiktet med en svart vattenavstötande massa, och gled ut i vattnet med en tunna som skydd mot eventuella vaksamma soldatögon. Hans enda övriga utrustning var en liten kniv och en flaska gift, som han var beredd att ta om han skulle bli upptäckt.

Nio timmar senare, efter att ha passerat flera vaktposter, tog han sig tyst in till stranden i Syd-Korea. Han anmälde sig för en grupp sydkoreanska vaktsofficerer.

Livet i norr

Bortsett från åren i arbetslägret i bergen livnärde sig Lee som bussförare och mekaniker. Hans inkomst var ungefär 175 kronor i månaden. Från denna inkomst måste han själv betala för reservdelar

Infiltrationstunnel, byggd av Nordkorea, för att föra personal och material under gränsen. Ett flertal sådana tunnlar har avslöjats.

till bussen han körde. Om bussen drog mer bensin än vad den brukade drogs merkostnaden också från lönen. Och om han kom försent till arbetet fick han böter, även om förseningen kunde skyllas på en trafikolycka.

Lee hävdade att levnadsstandarden i Nord-Korea var mycket låg. Den dagligen utdelade statliga matransen var på cirka 540 gram ris, varav bara 30% var vitt ris av normal kvalitet. Kött och fett var nästan omöjligt att få tag på - det gick vanligen bara tre gånger om året: Nyårsdagen, den 15 april (Kim Il-sungs födelsedag) och den 10 oktober (årsdagen av kommunistpartiets grundande).

För att höja levnadsstandarden pålades arbetarna ofta "kampanjer". 1974 och 1975 var Lee med om arbetskampanjer, som gick ut på att arbeta i fabriken dygnet runt. Bara 1-2 timmar om dygnet avsattes för sömn.

Kimilsungismen

Västerländska observatörer kallar den nordkoreanska avarten av kommunism för "kimilsungismen", efter diktatorn Kim Il-sung. Folket i norr uppfostras till att älska och tillbe sin store ledare, och Lee gav på min begäran en rad exempel på vad kimilsungismen innebär:

Overallt i Nord-Korea hittar man stora statyer av Kim Il-sung, eller stora monument med händelser ur Kims historia inhuggna. Många av statyerna har gjorts om både två och tre gånger för att få dem så vackra som möjligt.

Alla rum i offentliga och privata byggnader är dekorerade med bilder av Kim Il-sung. Det enda rum som är undantaget från denna huvudregel är toaletten. Alla hem har en uppsättning med Kim Il-sungs samlade verk, och ingen kan gå ut utan att ta på sig ett märke med en bild av diktatorn.

Dagstidningar i Korea får aldrig användas som emballage, eftersom detta skulle kunna vara vanhedrande för Kim - varje dag trycks nämligen berättelser om eller uttalanden från honom.

I skolan kännetecknas alla läroböcker av "kärleken till Kim Il-sung". Mer än 80% av det barnen lär i skolan har på ett eller annat sätt med Kim Il-sung att göra, hävdade Lee. Läroböckerna är exempelvis fulla med berättelser om hur Kim hade det som barn osv. På daghemmen är något av det första barnen lär sig att 1) Kim Il-sung är deras far 2) Kims födelsedag är den 15 april. Barnen lärs också att tacka Kim Il-sung och att hata USA och Park Chung-Hee, Syd-Koreas president.

Lee Hong Bo

Kampanjer

Hela folket i Nord-Korea har vid flera tillfällen mobiliserats i kampanjer till Kim Il-sungs ära, berättade Lee.

För några år sedan bestämdes att alla bilder av Kim Il-sung i hemmen skulle dekoreras med papegoj-fjädrar, som anses vara fina prydnadsföremål i Nord-Korea. Omgående blev alla mobiliserade för att fånga papegojor.

Kim Il-sungs födelsedag firas varje år med att en flaska vin utdelas till varje medborgare, att alla får en god middag, eller liknande. I samband med firandet av Kims födelsedag blev Lee en gång uppskickad i bergen tillsammans med övriga invånare för att samla teplantor. Kim ville ha ginseng-te till sin födelsedag, och folket skulle ge honom det. Kim nöjde sig inte med den vanliga odlade teplantan från låglandet. Den vilda ginseng-plantan i bergen har nämligen en bättre arom, och ingenting kan vara gott nog för Kim.

Ett slutet samhälle

Folket i Nord-Korea är helt isolerat från omvärlden, berättade Lee vidare. Bara 5% av befolkningen har radioapparater, och de som har kan inte lyssna till andra stationer än Pyongyang, eftersom radioapparaterna i förväg är inställda på denna station. Därför tror människorna i Nord-Korea exempelvis att förhållandena i Syd-Korea är eländiga, helt enkelt därför att de saknar andra informationer.

Samhället är så genomreglerat att till och med familjen splittras upp. All barnuppfostran överläts till staten, och barnen tillbringar huvuddelen av sin tid på daghem och indoktrinerar politiskt. Detta medför att barn och föräldrar glider ifrån varandra - de känner varandra inte på det sätt som barn och föräldrar bör göra, menade Lee. "Många fäder förbannar i sitt stilla sinne Kim Il-sung när barnen kommer hem och hävdar att Kim Il-sung är deras verkliga far.", sa Lee.

Invånarna i norr har inte heller någon rörelsefrihet i sitt eget land, berättade Lee. Ska du besöka dina släktingar måste du ha tillstånd från myndigheterna, och det är det inte säkert att du får. Ungdomen tvingas gifta sig inom sitt eget län, och måste ha tillstånd från myndigheterna. På det hela taget kan livet i Nord-Korea liknas med livet i ett fångelse, menade Lee.

Nord-Korea är oberäkneligt

Lee ville inte uttala sig om utrikespolitik, men när jag bad honom om en kommentar till ett eventuellt tillbakadragande av de amerikanska styrkorna och dess konsekvenser för Kim Il-sungs politik uttalade han sig mycket bestämt:

Kim Il-sung har alltid haft ett amerikanskt tillbakadragande på programmet. Folket i norr är indoktrinerat, och skulle möjligtvis tacka Kim om tillbakadragandet genomförs. Kim skulle utnyttja tillbakadragandet till det yttersta, och det skulle öka risken för en ny invasion från Nord-Korea. För Kim Il-sung är helt oberäkneligt, sa Lee till slut.

Per Danielsen

Jag var fånge i Sovjet

I dagarna har Contra gett ut ytterligare en bok. Den är skriven av Mogens Carlsson, vars porträtt finns på omslaget till detta nummer. Mogens Carlsson, som är dansk med svenskt påbrå, var en gång kommunist. Han trodde på Sovjetunionen, men fick inget inresevisum. Sedan hantagit sig över den finsk-ryska gränsen illegalt blev han omedelbart arresterad och så småningom dömd till 28 års arbetsläger.

Nedan återges ett utdrag ur boken. Texten är kraftigt förminskad av utrymmesskäl. I boken är texten betydligt större och därmed mer lättläst. Boken på knappt 200 sidor kan rekvideras från Contra för 36:- (bokhandelspris cirka 45:-).

En dödsmarsch

Det blev återigen vardag i lägret, och vi steg åter i skogen som djur. Mitt i december kom den första tjuotande snöstormen, som under loppet av en timme sopade igen alla vägar och stigar. Vinden kom från det inre av Sibirien, och dess andedräkt fick det att svindla för oss. På natten sjönk temperaturen till minus 43 grader, och stormen fortsatte.

Då den lätligen tog slut var det en vilsen skara som kravlade sig ut ur barackerna. Första dagen efter stormen fick alla gå ut för att skotta stigar och vägar fria från snö, som låg i meterhöga drivor överallt. De slädar som skulle komma med proviant uteblev, och *opero* beslut därför att minska de dagliga brödeansöner till 250 gram. Vad som var ännu värre: vi hade ingen *kapusta*, som skulle motverka skörbjuggen. Det var redan flera som var angripna av sjukdomen, och mot den hjälpte aspirin inte ett dugg. Blåde Schmidt och Gribanov var lätt påverkade av sjukdomen, medan Kim och jag ännu hade klarat oss. Vi hade ätit så mycket bär under sommaren att det räddade oss i första omgången.

Med vemod kom jag att tänka på Danmark, medan svälten gnagde i tarmarna. Man måste väl ändå tänka på Olof Hungers dagar* för att hitta något liknande det jag upplevde i Sovjetunionen 1952.

Det blev jul igen, men utan miltare regler som i *pidalika* i Vologda. Som alla andra fångar i lägret var vi på sammanbrottets rand på grund av den förbannade och överallt gnagande svälten. Vi fyra vänner låg alla och tittade upp i luften utan att säga ett ord. Vi var alltför trötta för att tänka.

Strax därefter blev det liv i lägret. Slädarna med proviant hade kommit igenom. Men tillsammans med provianten kom den mest utmarglade etapp fångar som jag någonsin hade sett. De flesta hade kommit via *pidalika* i Vitslana, där jag själv hade varit för ett år sedan. Jag frågade om det var något nytt från kineskocken Nick, men ingen kände honom. Det troliga var väl att han också sånts iväg på etapp eller att han dött. Några av fångarna kom från en annan *pidalika* i Knjazjipogost, men de hade arbetat i ett stort lägerkomplex som gick under namnet Kargopol-läger.

De nya fångarna berättade att de skulle till sjunde lägerpunkten. Jag hade aldrig hört talas om ett läger med det numret, och det hade ingen annan fånge heller. *Opéro* kom och meddelade att en del av manskapet i Tobosj också skulle med på etappen till det mystiska läger nr 7. Vi överöste honom med frågor om var detta läger låg, men fick inte något riktigt svar.

Blåde Gribanov, Schmidt, Kim och jag stod på listan, som *opero* läste upp. Vi skulle avtåga från lägret inom ett par timmar.

Schmidt kom dock inte med. Han hade influensa och låg med mycket hög feber. Vi besökte honom i den lilla karantänbaracken, som Vasja hade inrett till sjukhus. Vår käcke Schmidt, med den raka hållningen, var bara en skugga av sig själv. Man kunde inte se en rodnad på hans kinder och händerna darrade. Våra ögon sökte Vasjas, men han gjorde bara en rörelse med skuldean, som kunde betyda vad som helst.

I dyster stämning ställde vi oss i konvojen, som omfattade 270 fångar. De soldater som skulle ledsaga oss var hårda pojkar, som jag tidigare inte hade sett. De hade slagit sig ned vid ett stort blå och hade en kastrull med vatten till te över elden.

Drohner vinkade till oss när vi gick ut från gården, och Matuska ropade "auf Wiedersehen". Hon vill visa mig att hon kom ihåg vad jag hade lärt henne. Bakom konvojen följde några slädar med proviant till gården. Vi skulle uppenbarligen långt, för slädarna var tungt lastade.

Det gick långsamt framåt. På många ställen låg snön ännu djup på stigar och vägar mellan de läger vi passerade. Som tidigare övernattade vi i *zom-lankor* eller grävde grottor i snön. Där kröp vi ihop tätt, och fick på det sättet förrådet av löss väl uppblandat, samtidigt som vi försökte värma varandra.

Nyårsdagen 1953 nådde vi den sjätte lägerpunkten. Denna dag är helgdag i Sovjetunionen och vi fångar sov hela dagen för att samlas krafter till de kommande strapaserna.

Ett tjog fångar måste lämnas kvar då de inte förmådde att gå vidare. De var lyckliga över att få stanna i lägret; det räddade utan tvivel deras liv för en tid.

Vi förflyttade oss mot nordost, ut ur det område som jag kände till. Det fanns dock fortfarande stigar i snön, så det måste alltså finnas människor.

Men efter en vecka tog stigarna också slut och vi var nu överlämnade till konvojsoldaternas lokalsinne och naturens välvilja.

Hästarna och slädarna, som nu hade lättat, dirigerades främst och vi gick i spåren efter släden. Konvojsoldaterna som var rädda för att överraskas av snöstormen skyndade oavbrutet på oss. Vi fångar var minst lika rädda för snöstormen som soldaterna och skyndade på våra steg så gott det gick.

Men den ene efter den andre av fångarna föll omkull i snön och blev liggande. I början blev dessa utmattade människor bara upplagda på släden, men till sist gick det inte längre. De stackars djuren kunde inte dra det tunga lasset i den djupa snön, och vakterna vägrade att berätta hur långt det var kvar till resans mål.

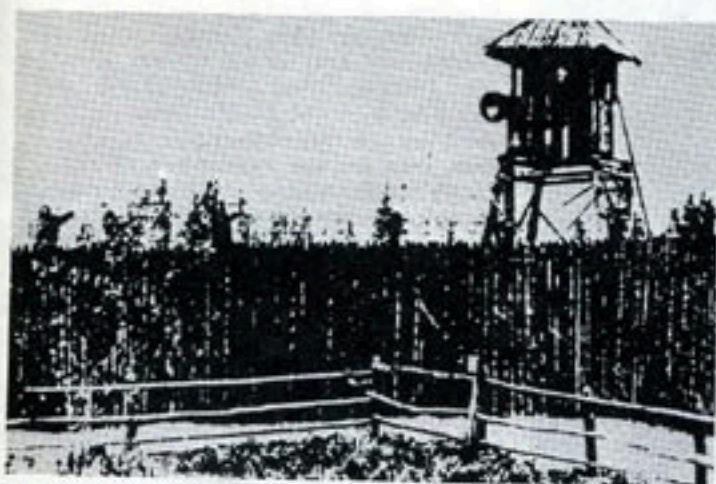
Paniken började sprida sig bland oss fångar, när konvojchefen läste upp reglementet för fångtransporter. Där stod att ingen fånge fick lämnas kvar efter konvojen, alltså i en nödsituation lämnas åt sitt eget öde, om det inte finns transportmöjligheter och fången antingen inte kunde eller inte ville gå själv. Då var det konvojchefens plikt att skjuta vederbörande.

Jag visste väl att det fanns stränga bestämmelser för NKVD-konvojerna. Soldaterna var speciellt utvalda och bestod vanligen av fanatiska kommunister. De var hårdföra, förnöjsamma och uthålliga, och ofta delade de fångarnas villkor. I regel hade de det dock betydligt bättre. De var klädda i tjock fårskinnspäls, och deras matransoner var betydligt större än fångarnas. *Blasnoferna* som var med på etappen överöste vakterna med en ström av skällsord, och emellanåt spottade de åt dem. När det inträffade sköt vakterna utan varning över fångarna. De sköt så lågt att vi måste huka oss för att inte få en ny bena kammad av kulorna.

Våra raster blev längre och längre, och det blev allt svårare att komma i gång efter rasterna. Vi tre vänner stödde varandra så gott det gick. Gribanovs ansikte svullnade upp och sedan fick han gå i mitten.

Kimns ansikte var helt uttryckslost, och han sade inte ett ord på flera timmar. Jag var rädd för att han också hade gett vad han hade av krafter.

När en fånge föll omkull i snön och inte snabbt gjorde försök att resa sig var konvojsoldaterna genast där med pistolen i handen. Vanligen hade fången redan somnat på grund av utmattning och märkte väl aldrig att pistolen fyrades av mot bakhuvudet.

En av mycket få i Väst kända bilder från ett sovjetiskt fångläger. Lägret liknar mycket de där Mogens Carlsson satt fången.

Då detta öde också drabbade en av Gribanovs vänner, som jag också kände från Tobojs, mumlade Gribanov bara att det var bittert för hans vän, som hade överlevt tysk krigsfångenskap, att behöva dö i sitt eget hemland under sådana omständigheter. Vi gick hela tiden vidare, och som tur var visade sig naturen från sin vänliga sida. Temperaturen på dagen var mellan 30 och 35 minusgrader, och det var helt vindstilla. Den nionde dagen efter det att vi lämnat sjätte lägerpunkten stötte vi på ett övergivet timmerläger, som ingen kände till, inte ens vakterna. Detta spökläger var som en gåva från himlen, och vi stannade där i tre dygn. Då vi letade igenom lägret hittade vi en stor järnkastrull, som var nedgrävd i jorden. Vi fångar gjorde ren den och tände en eld. Vatten fanns inget, men snö fanns det tillräckligt av.

På detta sätt fick vi lite varm soppa och därefter skällhet te. Humöret steg ett par grader när konvojsoldaterna tillät oss att riva en mindre barack och göra ett hål av träet. De följande dagarna sadades inte mycket. Alla försökte återhämta sig och bara konvojsoldaterna visste vad som väntade framför oss. Och de sladdrade inte.

När vi ställde upp igen lovade konvojchefen att det var "přednija etapa", sista etappen. Hans ord blev bitter verklighet för en del av oss, som fann sin sista viloplats i tajgans iskalla sköte.

Kort efter avmarschen började det snöa kraftigt. Vi kunde knappt se handen framför oss. Vakterna kunde inte heller se, och bara hundarnas skall sade oss att vi var i närheten av varandra.

Ett par dagar senare slutade snöfallet och himlen blev återigen klar. Konvojsoldaterna räknade oss, och det fattades åtta fångar, som antingen med vilja hade lämnat konvojen eller hade gått vilse i snöovädrat. Resultatet blev dock detsamma. Den vita döden i snön var säker för dem.

Sent på eftermiddagen nästa dag stötte vi åter på skottade stigar och slädspår och trodde att vi redan hittat det mystiska läger nr 7.

Det gjorde vi dock inte förrän nästa dag. Det var Gribanov som hittade en viska, ett vaktorn. Vi välkomna fångar undrade över att vi bara såg ett torn, det brukade alltid vara fyra i ett läger.

Gåtan löstes när vi nådde ingången till lägret. Mellan ett par höga tallar satt en bräda med blåmålad text "Lagpunkt nr 7 — NKVD". Det var allt. Det fanns inget läger, men man tänkte bygga ett här. Vi stod som förstodade när vi upptäckte att tajgans träd växte lika tätt innanför poeten som utanför. Gribanov svor, och blåstojerna började protestera. Då dök den nye *narjalnik* upp.

Det var en lång mager man med ett smalt intelligent ansikte och en myndig hållning. Han bar en pistol i en rem snett över axeln och på skuldran såg jag två stjärnor, han måste alltså vara löjtnant i NKVD.

Jag hade aldrig sett mannen tidigare, men visste att han varit ställföreträdande chef i sjätte lägerpunkten tidigare. Som jag tidigare har berättat fanns det mest politiska fångar i denna lägerpunkt. *Narjalniks* rykte var inte det bästa. Han ansågs vara en blind fanatiker, en rapport från honom till ledningen i huvudlägret var inte rolig.

Men det var det ingen som tänkte på just då. Vi skrek i munnen på varandra och frågade hur han i djävulens namn hade tänkt sig att inkvartera oss.

Nikulin avbröt oss med en handrörelse och medgav att platsen här inte precis var någon kurort, men när vi väl hade fällt träden och byggt baracker så skulle inte vistelsen här vara värre än i något annat läger i republiken Komi ASSR.

Det var nu inte sant. Vanligen byggde man nya läger under den korta sommaren, och inte under den kallaste delen av vintern. Det var många

av fångarna som var helt slut. De krävde att få tala med *lepkomen*. Nikulin upplyste dem att det var omöjligt. Det fanns varken läkare eller fältskår i lägret, och inte heller någon tillstymmelse till medicin.

Det var klartext. Läkligt vad vi frågade efter så svarade Nikulin kort "budjer", ett uttryck som är lika gammalt som Ryssland själv.

Nikulin nämnde att det fanns *zovlankor* i vildmarken, och vi tre vänner gick för att leta efter dem. Vi följde stigen, som pekades ut för oss, och såg plötsligt rök stiga upp framför oss. Strax därefter stötte vi på några stora kokkar, som var placerade på tegelstenar. Det var lägrets kök. Mannen som rörde i grytan var en gammal bekant från tiden i Vätslana. Det var en tatar, som ofta kom och pratade med Nick. Nu hade han blivit köck i det här lägret, och han bjöd oss raskt på en portion soppa. Det snöade våldsamt, och tatarerna tittade betänksamt uppåt, och sa: Jag hoppas minnans att det här vädret inte fortsätter, för då blir soppan tunnare än vanligt. Vi gav honom rätt och fortsatte vårt letande efter jordhålorna.

När vi till slut hittade dem visade de sig vara en exakt kopia av dem som jag har berättat om tidigare. Den enda skillnaden var att nu skulle dessa hemiska jordhålor tjäna som bostad åt oss resten av den långa vintern. Också här måste vi sova utan madrasser, lakan eller filtar på klivna björkstammar.

När vi anlände fanns det trettio fångar i lägret. De hade alla kommit från den sjätte lägerpunkten. Vid *preverka*, uppropet, nästa morgon visade det sig att det fattades 24 man från den nys avklarade dödsmarschen. *Narjalnik* drog ett tjockt streck över de saknade fångarnas namn och gick över till nästa punkt på dagordningen.

Vid frukosten visade det sig att lägret bara hade 13 rostiga och smutsiga järnskålar för att utspisa 275 fångar, så frukosten tog tid. Man tog en *miska* och gav den till kocken, fick sin soppa, hällde i sig den på stället, och gav den därefter till näste man i ledet. Det var ett under att inte fler blev smittade av tuberkulos, som var mycket vanliga bland fångarna.

Nikulin beviljade oss en enda fridag efter strapatserna. När den var slut indelades vi i brigader, och så började det. Det första vi skulle bygga var en stor barack där *narjalnik* och soldaterna skulle bo. Den blev uppförd i rekordfart, och sedan skulle vi bygga en barack åt oss själva. En stor fördel var att tårnet fanns nära till hands, så arbetet gick raskt framåt.

* Olof Huger var dansk kung 1087—1095. Han har fått sitt tillnamn på grund av en långvarig hungersnöd under sin regeringstid. (O.a.)

BOKKLUBBEN (Annons) FRIHETSFORUM

Om Du blir medlem i Bokklubben Frihetsforum erbjuderv i Dig mellan 5 och 40% rabatt på bokhandelspriset på aktuell politisk litteratur. Varje kvartal väljer Bokklubben Frihetsforum ut "kvartalets bok" som erbjuds medlemmarna. Avsikten är att även erbjuda fyra alternativböcker per år.

Bokklubben väljer böcker från alla förlags utgivning. Det blir därför möjligt att erbjuda medlemmarna en god täckning av den anti-socialistiska bokutgivningen i Sverige.

Du ansluter Dig till Bokklubben Frihetsforum genom att beställa valfri bok till vårt rabatterade pris.

Till Bokklubben Frihetsforum, Box 15053, 104 65 Stockholm

Jag anmäler mig som medlem i Bokklubben Frihetsforum, som första bok väljer jag:

- Uppror i Öst. Klubbpris 18:-.
- Milton Friedman och ekonomipriset. Klubbpris 23:-.
- Flyglarm. Klubbpris 21:-.
- Jag var fånge i Sovjet. Klubbpris 32:-.

Rabatt: Mellan 25 och 36 % på bokhandelspriset.

.....
.....

FLYGLARM

Under mitten av 1930-talet beslöt de svenska statsmakterna att flygvapnet måste förstärkas. Det var onekligen en välbetänkt åtgärd, men det blev inte något nämnvärt resultat av beslutet innan andra världskriget bröt ut. Det fanns ingen nämnvärd svensk flygindustri och möjligheterna att importera flygplan var mycket begränsade, eftersom de länder som tillverkade flygplan själva var i starkt behov av dem.

Läget blev alltmer desperat och en rad metoder prövades för att få fram flygplan till det svenska flygvapnet. Det blev en mycket blandad sammansättning på det utvidgade flygvapnet. Allt som Sverige över huvud taget kunde komma över infogades i flygvapnet, med alla de problem det medförde.

Samtidigt försökte man bygga upp den inhemska flygindustrin, men det var naturligtvis förenat med stora problem, eftersom erfarenhet och tekniska kunskaper var mycket begränsade.

Sammanfattningsvis kan sägas att det svenska flygvapnet först mot slutet av andra världskriget nått nämnvärd styrka.

För att belysa de problem som Sverige hade att få leveranser från utlandet kan nämnas att färdiga och betalda plan från USA, som ett tag skeppades via den finska ishavshamnen Petsamo (som i "fortsättningskriget" erövrades av Sovjet) och sedan per lastbil transporterades genom det av vinterkriget härjade finska Lappland, efter några inledande leveranser omdirigerades till av amerikanerna som mer angelägna ansedda mottagare.

Andra plan importerades från Italien. De transporterades tvärs igenom det krigsdrabbade Europa, tvärs igenom Tyskland. En del av planen flögs till Sverige, ommålade för transportflygningen, andra transporterades med järnväg och lastbil genom Tyskland m fl länder. Dessa transporter, liksom leveranserna från Mussolinis Italien kunde naturligtvis mycket lätt ha stoppats av axelmakterna om dessa så hade önskat. Det återgivna belyser åskådligt vikten av en oberoende försörjning med väsentlig krigsmateriel för Sverige i kristid. Försöken att förstärka flygvapnet på-

börjades åtskilliga år före andra världskrigets utbrott, men hade ändå inte resulterat i någon förändring i flygvapnets styrka.

Det var mot denna erfarenhets bakgrund som Sverige satsade på uppbyggnaden av en egen flygindustri. Allt talar för att det var en riktig satsning. Flygindustrin har hittills kunnat hålla god internationell klass och verksamt bidragit till att under efterkrigstiden upprätthålla landets försvarskraft.

Flygindustrin är emellertid uppbyggd under många decennier. Det är fråga om en mycket avancerad utvecklingsapparat, som inte kan bevaras utan att den fortlöpande får ha uppgifter inom sitt specialområde. Det är däremot mycket lätt att på kort tid riva ned vad som byggts upp. Något som märkbart skulle försämra Sveriges försvarskraft, alldeles oavsett om motsvarande flygplan kan förvärvas utomlands eller ej.

Det är dessa för svensk försvarsindustri så grundläggande frågor som behandlas i en nyutkommen bok av de tre flygjournalisterna Gösta H ellbeck, Lars-Ola Ström och Seve

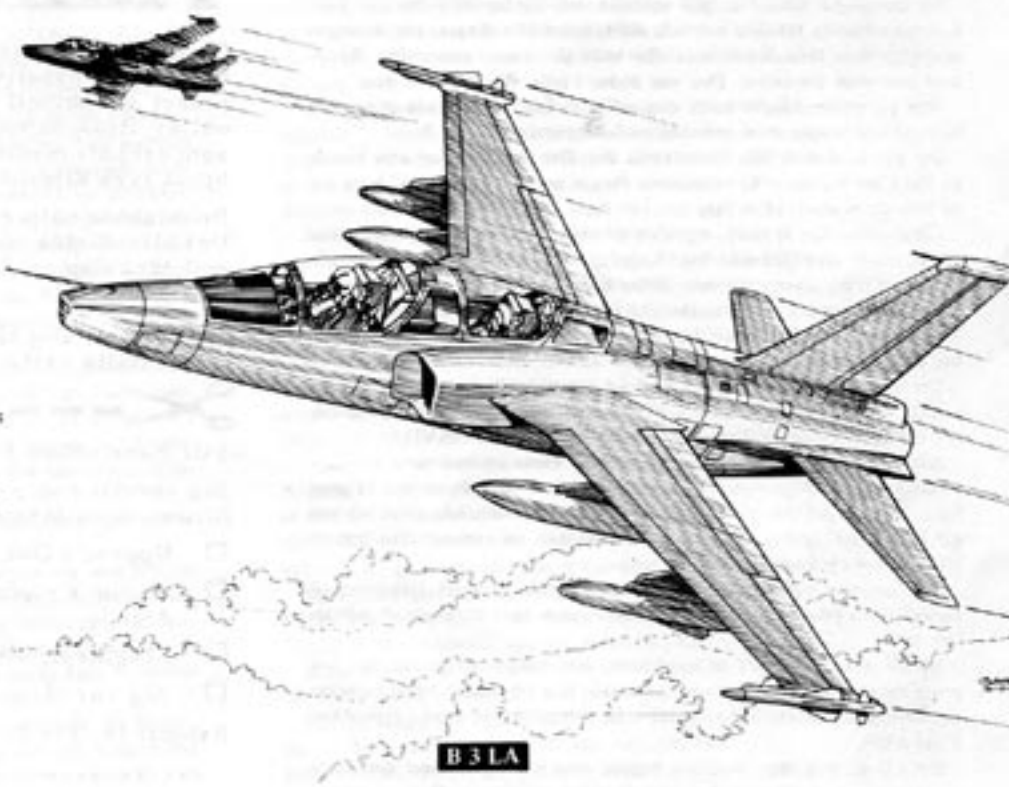
Ungermark. De kommer till slutsatsen att det både försvarstekniskt och ekonomiskt är riktigt att bygga det nya flygplanet B3LA. Det är ett flygplan som väl skulle passa in i det svenska flygvapnets organisation, och i vissa avseenden så speciellt att det knappast skulle kunna utvecklas utomlands. B3LA är, det skall framhållas, ett relativt enkelt plan, vilket gör att det knappast kan sysselsätta hela Saabs nuvarande utvecklingskapacitet på lång sikt, men det är tillräckligt för att garantera upprätthållandet av det väsentliga tekniska kunnandet i landet.

Att B3LA är ett relativt enkelt plan (betydligt enklare än exempelvis Viggen) blir det också ett billigt flygplan.

Dessa argument utvecklas i de tre flygjournalisternas bok "Flyglarm". I boken får man en rad andra argument och diskussionsinlägg serverade på ett mycket lättsmält sätt. Författarnas journalistiska bakgrund medverkar på ett mycket fördelaktigt sätt till att göra boken lättläst och intressant.

De diskussioner som förs om den nu aktuella problematiken är förhållandevis koncentrerade, men ändå mycket klargörande (den omfattar 40 sidor i slutet av boken). De två inledande delarna av boken skildrar dels det svenska flygvapnets prekära läge innan och under andra världskriget, samt utvecklingen av svensk flygindustri.

Boken är väl värd att läsas av alla som vill få en aktuell överblick av ett av de mest centrala ämnena i svensk försvarsdebatt. Boken kan

B3LA

TERRORISM

DET SJUKA 70-TALET

Den internationella terrorismen, som i åtskilliga år hemsökt världen, har getts stora rubriker i dagspressen i samband med olika spektakulära terroraktioner. Det har emellertid varit sämre med den mer djuplodande behandlingen av terroristfenomenet.

Nu börjar det emellertid komma ut böcker som på ett sakligt och analyserande sätt behandlar terrorismen, och försöker sätta den i sitt sammanhang.

En bok som behandlar Baader-Meinhof-ligan har nyligen utgetts i England av Jillian Becker. Boken heter "Hitler's Children: The Story of the Baader-Meinhof Gang". Som namnet antyder tar boken upp de tyska terroristernas ideologi i skenet av nazismen. Författaren menar att det finns uppenbara paralleller mellan nazismens taktik och den taktik som tillämpas av dagens terrorister.

I två andra böcker behandlas hela det internationella terrorkomplexet, med venezolanen Ilitj Ramirez Sanchez, alias "Carlos", i centrum. Det är två skrämmande skildringar som är ganska olika till sin uppläggning.

"Carlos - Terror International" är en roman av israelerna Dennis Eisenberg och Eli Landau. Den är utgiven i pocketupplaga av det stora brittiska förlaget Corgi och kostar cirka 13:- i Sverige. Även om det är en roman så bygger den till största delen på faktiskt material. Författarna har ägnat ett mycket omfattande arbete åt att ta fram fakta om bakgrunden. De har sedan fyllt på med replikväxling terrorister emellan samt kryddat anrättningen med några av kioskpressens kända märken, exempelvis lättfotade flickor. Anrättningen blir en lättläst och skrämmande inblick i den internationella terrorismens kärna. Läsaren får följa Carlos alltifrån utbildningen på Lumumba-universitetet i Moskva till det fyrdubbla mordet i Paris i juni 1975, där Carlos dö-

dade en kollega i terroriströrelsen och tre poliser, varefter han lyckades undkomma.

I de brittiska journalisterna Christopher Dobsons och Ronald Paynes bok "Carlos Dödaren" (Forum, cirka 70:-) ges en skildring av den internationella terrorismen som utförligt redovisar bakgrunden till uppmärksammade terroråd från de tre samarbetande terrororganisationerna Röda armén i Japan, Baader-Meinhof-ligan i Tyskland och PFLP (Folkfronten för Palestinas Befrielse) i Libanon och numera Sydjenmen. Skildringen är intressant inte minst eftersom den i allt väsentligt bekräftar Eisenbergs och Landaus bok.

Som en röd tråd genom skildringarna går det stöd som terroristerna får från Libyens statschef Moammar Khadaffi. Om inte denne gett de fanatiska ligorna sitt fulla stöd, är det knappast troligt att terrorismen hade kunnat sprida sig med den hastighet som varit fallet. Det är f.ö. nu bekant att Carlos, som är son till en venezolansk kommunistisk mångmiljonär, lever i en flott villa i Tripolis i Libyen. Uppenbarligen som belöning för sina insatser.

En annan genomgående röd tråd är Sovjets och KGB:s roll i bakgrunden. Dessvärre lyckas ingen av böckerna riktigt följa upp denna tråd till ändan, men Dobson och Payne menar att de under sina resor runt om i världen för att samla material till boken "överallt har sett spåren efter KGB:s stövlar". Det är också helt klarlagt att samarbetet mellan de tre terrororganisationerna har kommit till stånd på initiativ av KGB. Målsättningen har varit att genom terroraktioner skapa förvirring och upplösningstendenser i Västvärlden.

Åtskilliga av terroristerna har dessutom fått sin utbildning vid Lumumbauniversitetet i Moskva, som i mångt och mycket är KGB:s eget universitet. Det här från annat håll hävdats att universitetet, som främst är avsett för utländska studenter, i stort sett har samtliga ryska studenter och en stor del av personalen enrollerad i hemliga polisen KGB.

Carlos uppfostran till kommunist från barnben framgår också av hans verkliga namn: Ilitj. Hans två bröder bär namnen Vladimir och Lenin. Familjen har således använt sig av hela namnet Vladimir Ilitj Lenin för att namnge de tre sönerna.

Oskar Bengtsson

Sven Rydenfelt, nationalekonomen från Lund, som flera gånger medverkat i Contra, har gett ut boken "Det sjuka 70-talet" på Studentlitteratur förlag i Lund.

Boken är en mycket kritisk granskning av den ekonomiska utvecklingen i Sverige de senaste åren. Rydenfelt menar att vi egentligen fått tillbaka 1930-talets massarbetslöshet, men att vi genom olika "kosmetiska insatser", som omskolning och arbetsmarknadsutbildning lyckats dölja de mest iögonfallande symptomen på massarbetslösheten.

Bakgrunden till denna utveckling, som vi enligt Rydenfelt kommer att få känna av alltmer framöver i form av en utebliven standardstegring och kanske en "engelsk" utveckling, är statens omotiverade ingrepp mot näringslivets frihet.

Sven Rydenfelt är en liberal i ordets sanna ekonomiska bemärkelse. Universallösningen på existerande problem är ökat utrymme för marknadskrafterna. Och det finns onekligen många bestickande exempel som understryker resonemanget i boken.

Rydenfelt tar också upp traditionella missuppfattningar från de argaste kritikerna av kapitalismen till kritisk och saklig granskning. Reklamen medför ju enligt många kritiker kostnadshöjningar. Rydenfelt menar tvärtom att mycket reklam är ett tecken på att konkurrensen fungerar effektivt och till konsumenternas fördel. Det finns fyra produkter som är mer reklamintensiva än andra (dvs en större del av priset går till reklam än då det gäller andra produkter). Det är tandkräm, tvättmedel, tvål och armbandsur. Vi har väl alla på känn att så verkligen är fallet. Hur är det nu med prisutvecklingen på dessa varor jämfört med den allmänna prisutvecklingen? Följande tabell ger det avslöjande svaret:

Tandkräm	35	26,5
Tvättmedel	36	18,5
Tvål	58	17,1
Armbandsur	43	10,3
Alla varor	2 & 3	115
Jordbruksprodukter		175
Bostäder		172

Siffrorna är angivna i procent.

En jämförelse mellan Sovjet och USA ger också en bra bild av vilket ekonomiskt system som är mest effektivt. I USA har man ett tio gånger så effektivt jordbruk som i Sovjet. Och på de 3% av den sovjetiska jorden som drivs i privat regi produceras 30% av landets livsmedel.

Kärnan i det kapitalistiska syste-

köpas från Contra för 25:- (bokhandelspris 28:-). Den är också vald som kvartalets alternativbok i Frihetsforums

som kvartalets alternativbok i Bokklubben Frihetsforum. Där går den att få till ett ännu lägre pris. Utgivare av boken är Lindfors bokförlag i Köping.

Sven Enberg

met beskrevs av de amerikanska bilarbetarnas fackföreningssordförande Walter Reuther 1964: "I Sovjet ägs bilfabrikerna av arbetarna, medan bilarna disponeras av pamparna. I USA är det tvärtom."

Klas von Holst

P S Rydenfelts bok kostar cirka 70:-. En mindre och populärt hållen skrift av samme författare "Vårt ekonomiska system" kan beställas från Contra för kr 10:-.

ATT FÄLLA EN REGERING

Alf Enerström och Gio Petré:
Vi fällde regeringen, Flora Film
Förlag, Grums, 115 s.

Skådespelerskan Gio Petré och hennes make läkaren Alf Enerström deltog 1973 i kändisarnas kampanj för den socialdemokratiska regeringen. De två deltog i en rad möten, och de menar att eftersom det bara var några tusen röster som fällde utslaget till socialdemokraternas fördel 1973, så kan det mycket väl vara så att de två tillsammans hade gjort den insats som "avgjorde" valet.

Tre månader efter valet 1973 kom de två till insikt om att regeringen "var uppenbarligen galen". De ångrade bittert sitt engagemang under valkampanjen och beslöt att göra bot genom att själva driva en privat treårig valkampanj mot regeringen Olof Palme.

Till att börja med drev man sin kampanj inom det socialdemokratiska partiet, där bägge var medlemmar. Men man talade inför döva öron. Då arrangerades en landsomfattande mötesturné där de två tog itu med byråkratin, pampväldet m. m. De försökte hela tiden tala till socialdemokrater på socialdemokraters vis.

När två partimedlemmar agerar på detta sätt blir de helt naturligt utsatta för kritik, men enligt den lilla boken om makarnas valkampanj också för repressalier. Alf Enerström fick sparken från sitt jobb efter en aktion från facket (han var företagsläkare), och de hävdar t. o. m. att deras felfria bil underkändes av Svensk Bilprovning. Den transporterades sedan runt i anslutning till mötena av en bärgningsfirma och förevisades som ett exempel på socialdemokratisk maktfullkomlighet och pampvälde.

Boken "Vi fällde regeringen" är en delvis charmfull redogörelse för hur två människor drivna av politisk ånger drev sin egen högst särpräglade valkampanj, som uppenbarligen rönt stor uppmärksamhet i lokalpressen. Men boken lider dessvärre också av en hel del över-

Karibisk socialism

I Guyana, den forna brittiska kolonin på Sydamerikas nordkust, förlorade det marxistiska partiet för valet. Premiärminister Forbes Burnham från nationalistpartiet fick förnyat förtroende från väljarna.

Men det innebar inte att Burnhams politiska linje stod fast. Nej Burnhams politiska linje ändrades helt efter valet. Det anti-socialistiska partiet slog in på en stenhård socialistisk linje. Handelsministern George King skickades på förhandlingar med Kina och Nord-Korea. Utländska företag nationaliserades. Och regeringen köpte upp en rad inhemska företag, även inom jordbrukssektorn. Alla nämnvärda industriella projekt skall vara helt statskontrollerade.

Utrikespolitiskt har Guyana snabbt närmat sig Kuba, och tjänstgör nu som en av de tre hörnstenarna i Sovjets allt starkare inflytande i det Karibiska området.

Den tredje hörnstenen, efter Kuba och Guyana, har blivit Jamaica. Premiärministern på Jamaica Michael Manley vann valet i början av detta år, enligt uppgifter i den amerikanska tidskriften Newsweek främst på grund av stöd från den kubanska hemliga polisen DGI. Nu kräver kubanerna betalt i form av politiskt inflytande. Den kubanska ambassaden är den största på Jamaica och två tredjedelar av de anställda uppges vara DGI-män.

Att Jamaica verkligen börjar gå Kubas väg märks bl a på förstatliganden av en rad företag, men också på en tilltagande förföljelse av politiska motståndare till regimen. Ett råddande undantagstillstånd tillåter regeringen att censurera tidningar och post, att utan motivering genomföra husundersökningar och att utan rättegång på obegränsad tid arrestera personer som misstänks för "fiendliga handlingar mot statens intressen". Ätminstone 200 personer anses sitta fängslade av politiska skäl. Bl a vice partiledaren för Jamaicas arbetarparti, det parti som satt vid makten mellan 1962 och 1972 och då förde en

drifter, och helt säkert av en kraftig överskattning av resultatet av de två makarnas kampanjverksamhet.
Sven Enberg

västvänlig politik, som slog vakt om de mänskliga rättigheterna.

Jamaicas arbetarparti har de europeiska socialdemokratiska partierna som förebild, medan Manleys nationalistparti ligger betydligt längre till vänster. Den politik som har förts har också varit ekonomiskt nästan lika ansvarslös som Salvador Allendes i Chile. Inflationen har rasat i höjden. Betalningsbalansunderskottet har ökat katastrofalt. Och vid valet förekom en rad tvivelaktiga manipulationer från regeringens sida.

Nu undersöker man t o m möjligheten att ansluta Jamaica till Comecon, samtidigt som alltför flyktingar söker sig till USA och till grannländerna i det karibiska området.

Genom axeln Kuba-Jamaica-Guyana har kommunisterna fått ett starkt och framskjutet fotfäste i det karibiska området.

Sven Enberg

KUBA PROFITERAR PÅ U-HJÄLP

FN och EG har gemensamt skänkt 5.000 ton torrmjök till Kuba, för råda bot på proteinbristen i det kubanska kosthålllet. Gåvan gavs inom ramen för hjälpprojektet "Project Cuba 760". Kubanerna använde emellertid mjölpulvret för att tillverka konserverad mjök som sedan sålts till andra karibiska stater. Under 1976 sålde Kuba på detta sätt mjök på burk för sammanlagt fem miljoner \$. Enligt uppgift skall Jamaica ha köpt 18 miljoner burkar.
(The Guardian, München)

ANGOLA

Kuba har skickat ytterligare 5.000 soldater till Angola. Den totala kubanska styrkan uppskattas nu till 19.000 - 20.000 man. Plus civila rådgivare.

Censur på biblioteken

Att placera "Contra" på allmänna bibliotek är inte lätt. En effektiv censur tycks utövas mot de åsikter som företräds av "Contra". Vi ska här redogöra för hur det har fungerat i praktiken.

För halvtannat år sedan skänkte en person i Fristad, strax utanför Borås, en prenumeration till "en allmän institution". Vi tyckte att stadsbiblioteket i Borås var en lämplig mottagare. Vi skrev därför ett brev till detta, berättade att en gåvoprenumeration tecknats, bifogade ett exemplar av tidskriften samt meddelade att tidskriften skulle sändas regelbundet, om man inte hörde av sig från biblioteket. Det gjorde man inte. Vårt brev skickades i juni 1976.

I november 1976 passerade en av redaktionen medlemmar Borås i ett annat ärende. Han kontrollerade om tidskriften fanns på Stadsbiblioteket, vilket den inte gjorde. Ingen vid informationsdisken kände heller till "Contra" och den fanns inte i bibliotekets katalog.

I slutet av november tillskrevs biblioteket på nytt. Utan svar. I december tog vi så reda på de borgerliga partiernas ledamöter i kulturnämnden. Centern kunde inte ge något omgående besked, så vi nöjde oss med moderaternas och folkpartiets. Vi skrev brev till en ledamot från vardera partiet, Waldemar Johannesson (m) och nämndens ordförande Lars Sundin (fp). Brevet var daterat den 20 december 1976. Vi fick inget svar.

Den 19 september 1977 skrev vi ett nytt brev till Johannesson respektive Sundin. Den här gången svarade Johannesson, som berättade att han efter vårt första brev kunnat konstatera att "Contra" inte fanns på biblioteket, men att han inte gjort mer åt saken. Han bad dock om ytterligare uppgifter, vilket medförde att vi tillställde honom ungefär de uppgifter som redan lämnats den 20 december 1976. Den 4 oktober 1977 tog Waldemar Johannesson upp frågan på kulturnämndens sammanträde. Han kontaktade också stadsbibliotekarien Ingemar Kalén, som lät sin närmaste man Tommy Olsson avfatta en skrivelse till Johannesson, där man förklarade att "inköpsavdelningen... gjort den bedömningen att Contra är alltför lik Argument för frihet och rätt för att det skall vara intressant att ha båda... Efter att ha läst 2 nummer instämmer jag personligen med bedömningen". För att

skaffa ytterligare argument kontaktade Tommy Olsson dessutom flera andra länsbibliotek för att se om de hade Contra. Av dem han talade med hade inget det f.n., men Malmö skulle diskutera saken på ett "urvalsmöte".

Efter ett utförligt resonemang om varför man inte har råd att prenumerera på Contra kommer Olsson fram till att det trots allt var fråga om en gåva, men "gåvorna kräver ett visst arbete". Det kan därför inte vara aktuellt att ens ta emot en gåva på Contra. Samtidigt bifogas en förteckning över vilka tidskrifter som man anser sig ha arbetsinsatser nog för att ta emot i gåva: diverse fackliga tidskrifter, Fred och frihet, diverse militära tidskrifter, Sovjet Film, Sovjet-Kontakt, Sovjet Literature, Sovjet Union och Sovjet Woman. Prenumerationer har dessutom tecknats på bl a Afrikabulletinen, Arbetaren, Chilebulletinen, Clarté, Drog, FIB/Kulturfront, Fred och solidaritet, Freden, Frihetlig socialistisk tidskrift, Gnistan, Häften för kritiska studier, Grekland-bulletinen, Indian-bulletinen, Kina, Kina-rapport, Kvinnobulletinen, Marxistiskt forum, Nyheter från Sovjetunionen, Palestinsk front, Pockettidningen R, Proletären, Röda rapport, Rödluvan, Socialistisk debatt, Socialistiskt forum, Tidskriften Polen, Ungkommunisten, Vietnam-Bulletinen, Vietnam och Zenit, för att bland de prenumererade tidskrifterna bara nämna dem som står till vänster om det socialdemokratiska partiet. Många av de uppräknade skrifterna är dessutom bara stencilerade häften.

I rättvisans namn skall sägas att det också finns ett drygt halvdussin socialdemokratiska och borgerliga tidskrifter.

Efter det att frågan väcktes av Waldemar Johannesson i kulturnämnden är dock handlingsmöjligheterna från politikernas sida uttömda. Där har man tydligen inte nämnvärt inflytande över de institutioner som finansieras med kommunala medel. Såväl Johannesson som Lars Sundin har förklarat att de bägge anser att "Contra" bör finnas på Borås stadsbibliotek. Det går dock tydligen inte att göra något åt saken från politiskt håll.

Vi har uppehållit oss utförligt vid fallet Borås, men flera liknande historier kan rapporteras från skilda delar av landet. I Eskilstuna skall

frågan om en eventuell prenumeration diskuteras vid ett stormöte (?) med personalen. Den ansvarige menar dock att det inte bör vara aktuellt med någon prenumeration, eftersom "Argument" redan finns på biblioteket. Det räcker. Men samtidigt finns ett fyrtiotal tidskrifter som presenterar olika kommunistiska åsiktsriktningar.

I Solna har man liksom i Borås fått en gåvoprenumeration. Det har resulterat i att man avförf "Argument" eftersom "Contra" ansågs vara bättre. Att ha bägge tidskrifterna kan man inte tänka sig.

Vi kan f.ö. tillägga att vi skickade ut ett erbjudande om gratis provnummer av "Contra" till 1.200 bibliotek. Bara cirka 40 - huvudsakligen de allra största - svarade. Hitills har bara tre av dessa prenumererat.

Vi vill mot den bakgrund som vi har redovisat ovan vädja till våra prenumeranter att ta upp frågan med sitt eget lokala bibliotek. Som nog alla förstår har vi på redaktionen inte tid att behandla alla bibliotek på det sätt som vi har gjort med Borås - då skulle vi knappast hinna med att producera någon tidning.

Carl G. Holm

BLI MEDARBETARE I CONTRA!

Contras redaktion har inga möjligheter att systematiskt gå igenom de många lokaltidningarna i vårt land. Det hindrar inte att vi då och då får tag på notiser som är av intresse för fler än dem som läser lokaltidningen. Vi brukar då göra en notis av det och ange respektive lokaltidning som källa.

Eftersom vi har läsare i hela landet skulle vi kunna få en ganska komplett täckning av den svenska pressen om våra läsare aktivt medverkar till att sända in klipp ur sin egen lokaltidning. Det kan gälla företag, kommunala organ, fackliga organisationer m.m. Det bör vara sådant som kan ha intresse för även läsare i andra delar av landet.

Rimligtvis bör det inte vara aktuellt med mer än ett par-tre klipp varje år från varje landsortstidning, så det är knappast frågan om ett betungande uppdrag. Den som är beredd att hjälpa Contra på detta sätt kan skriva en rad till redaktionen.

Krafttag för ekonomin i Argentina

I Argentina, som en gång var ett föregångsland i Latinamerika, har en ansvarslös ekonomisk politik lett till att utvecklingen stannat upp. Den nya militärregimen försöker nu ordna upp det kaos som peronisterna lämnat efter sig.

Det är nu lite mer än ett år sedan som militären tog makten i Argentina efter en kaotisk och korruperad regering, vars enda tillgång var namnet Peron. Ett år är en kort tid för att ordna upp den ekonomiska misshandlingen och Jorge Rafael Videlas regering har ingen lätt uppgift. Att få till stånd en ekonomisk återhämtning och samtidigt kämpa mot en terrorkampanj från stadsgerillan och en internationell förtalskampanj dirigerad från Moskva är en prestation, som även om den inte förtjänar vårt fulla gillande åtminstone förtjänar uppmärksamhet.

Året innan maktövertagandet hade Argentina drabbats av en inflation på 566% (mars 1975 till mars 1976). Det var ett gammalt arv, som 27 ekonomiministrar hade kämpat mot under de senaste tjugo åren. Den peronistiska regimens återkomst under åren 1973-1976 gjorde inget för att förändra situationen. "Ånkans regering" 1974-1975 förvärrade situationen ytterligare genom en omfattande korruption. Även om många politiska och sociala problem har man emellertid nu tagit itu med huvuduppgiften att återställa Argentinas ekonomi, utan tidsspillan.

Stigande företagssubventioner

Inflationen i Argentina kunde till största delen förklaras av den snabba tillväxten i den offentliga sektorn. Myndigheternas (stat och kommun) byråkrati växte från 1,4 till 1,7 miljoner människor mellan 1972 och 1975. Staten hade dessutom ta-

git över så många av landets största företag, inklusive en fjärdedel av landets 200 största företag, av vilka många drevs utan någon hänsyn tagen till lönsamhet eller effektivitet, så att en betydande del av nationalinkomsten gick åt för att täcka förlusterna. Det uppskattas att 1/3 av landets utlandsskulder och 1/5 av statens inhemska skulder förorsakats av sådana subventioner. Följden av den explosiva tillväxten i den offentliga sektorn var ofrånkomlig: inflation.

Utförsäljning av statliga företag

Under ekonomiminister Dr José Martínez de Hoz' hårdföra ledning har en plan för denationalisering påbörjats. Argentina skulle åter få en "blandekonomi", där marknads ekonomin skulle få spela en dominerande roll. Regeringens mål var klart: "Staten bör vara den som först ger ett gott exempel, genom att ställa allt till rätta i den offentliga sektorn och genom att strikt kontrollera de offentliga utgifterna. Bara på detta sätt kan staten få den moraliska auktoritet som en framgångsrik utveckling fordrar." Riktlinjerna kan i epigrammets form formuleras: "Utan vinst finns inget sparande; utan sparande blir det inga investeringar; utan investeringar blir det inga framsteg och utan framsteg blir det ingen välfärd."

Bankerna har redan sålt aktier från 24 företag till privata intressenter för sammanlagt 50 miljoner kronor.

Ytterligare 240 företags aktier skall placeras på marknaden för 1½ miljard kronor (under en tvåårsperiod för att minska störningarna på aktiemarknaden). De nya ägarna måste fortsätta driften och inte avskeda några anställda, men å andra sidan kan de betala av aktieköpen under en period på mellan fem och sju år. Dessa och andra åtgärder har medfört anmärkningsvärda resultat, särskilt som de har genomförts under en mycket kort tid.

Inflationen hejdas

Den otroliga inflationen på 40% per månad har minskat till mellan 4 och 8% per månad, utan att det har resulterat i någon större arbetslöshet. 1975 års handelsunderskott på en miljard \$ har väntats till ett överskott på 800 miljoner. Det internationella kreditväsendets förtroende har återvänt, vilket har manifesterats i lån och krediter på sammanlagt 1,3 miljarder \$. Exporten väntas öka med 15% 1977, från ungefär 20 miljarder kronor 1976. FIEL - Stiftelsen för Latinamerikanska Ekonomiska studier - förutspår en ökning av investeringarna med 74% och den inhemska försäljningen beräknas öka med 30% under 1977, vilket pekar på en ny stabilitet och optimism från såväl inhemska som utländska kunder.

Liberalisering av ekonomin

Det är inte att förvånas över att det här krävs hårda tag. Ekonomiministern Dr José Martínez de Hoz förklarade i sitt program för ekonomisk återhämtning i april 1976:

"Vi har en hård uppgift framför oss. Jag vill inte ge upphov till falska förhoppningar om en snabb och gynnsam ekonomisk återhämtning. Det finns inga mirakelrecept. Den enda sak som räknas är fortsatt och väl-disciplinerat arbete. Men vårt lands möjligheter till framsteg är enorma, inte bara på grund av landets mänskliga resurser, utan också på grund av dess naturtillgångar. När vi sätter dessa resurser i rörelse kommer vi att förvåna många.

"Våra viktigaste mål är: liberalisering av ekonomin, en omedelbar minskning av inflationen, ett stärkande av vår betalningsbalans och av statsbudgeten, en förbättring av folkets levnadsstandard som bygger på en förbättrad produktivitet."

Nils-Eric Brodin

ARGENTINA

Folkmängd: 25,4 miljoner
Folkökning: 1,5% per år
BNP: 38,7 miljarder \$
BNP per capita: 1840 \$
Förväntad livslängd: 67,1 år
Kalorier: 3150 kcal/inv
Antal skolelever: 6,5 miljoner

MEDBESTÄMMANDELAGEN OCH DEMOKRATIN

Vi har från ansvariga på flera departement erfarit att man genomför s.k. MBL-förhandlingar om alla propositioner som läggs fram av regeringen. Dessa går till så att personalorganisationerna, dvs TCO-S och SACO-SR i förväg får del av innehållet i propositionerna, varefter de politiskt ansvariga förhandlar med representanter för personalorganisationerna. Personalorganisationerna på kanslihuset är av hävd starka socialdemokratiska fästen. Contras sagesmän säger att man från regeringen är väl medveten om de problem som MBL-förhandlingarna innebär bl a risker för förseningar och läckor, men att man ändå måste genomföra dem för att uppfylla medbestämmandelagens stadganden. Det skulle visserligen vara möjligt att ta ut de rent politiska frågor som man inte har något med personalfrågor att göra (exempelvis barnbidragets belopp - men inte dess utformning och utbetalningsperioder) från MBL-förhandlingarna, men av "praktiska skäl" förhandlar man om allt. Man är fullt medveten om att det kan ha tveksamma konsekvenser för demokratin och regeringens möjligheter att för sin politik, men man är tvungen till förfaringsättet av gällande lagstiftning.

JAN MYRDAL

Kina-kommunisten Jan Myrdal har genomgått en märklig utveckling under senare år. Han betraktas allt oftare som "förrädare" av extremvänstern. Han vägrar att skriva i Dagens Nyheter (eftersom den redaktionella bearbetningen på DN innebär att allt ska skrivas om till "DN-ska") och Aftonbladet (efter diverse konflikter med tidningsledningen). Jan Myrdals artiklar hittar man istället i Svenska Dagbladet och Expressen. Åtminstone när han skriver om försvaret, polisen m m tycks hans åsikter snarast stå till höger om de som företräds av Expressen och SvD. I en intervju i Metallarbetaren säger Jan Myrdal följande:

"Det är möjligt att jag (tidigare) skällt på polisen, men aldrig på enskilda polismän. Det är märkligt hur flumvänstern och Dagens Nyheter har gjort polismännen till fiender och knarkarna till bundsförvanter. Arbetsarklassen ser saken helt annorlunda."

I samma intervju uttalar sig för ett kraftigt förstärkt försvar, främst riktat mot Sovjetunionen.

TCO-CHEFEN UTTALAR SIG FÖR ETT SOCIALISTISKT SAMHÄLLE

TCO har en förkrossande medlemsmajoritet som stöder de borgerliga partierna. På senare år har emellertid TCO-ledningen gång efter gång tagit ställning för socialdemokratiska förslag. Det är uppenbart att flertalet i den absoluta TCO-toppen, och inte minst TCO-chefen Len-nart Bodström, är socialdemokrater, och att de låter sina socialdemokratiska sympatier påverka TCO:s arbete, till förfång för medlemmarnas i valen uttryckta intressen.

I ett tal i Karlskrona gick emellertid TCO-chefen ännu längre i socialistisk riktning. "Än vad som förekommit under senare år. TCO-chefen krävde "ökad planering" och svarade på frågan om han ville avskaffa marknadsekonomin: "Till dessa vill jag bara framhålla, att det inte kan vara ett mål att behålla en ekonomisk ordning som kännetecknas av ett virrvarr av kortsiktiga och slumpmässiga betingade förändringar som i sin tur leder till på lång sikt tveksamma resultat för sysselsättning, miljö etc i olika delar av landet... Kravet på arbete åt alla har för TCO som löntagarorganisation ett sådant principiellt värde, att vi inte ens om det skulle visa sig att innebära ett sämre resursutnyttjande kommer att göra avsteg från denna målsättning". Bodströms inställning till marknadsekonomin torde därmed ligga mycket kraftigt till vänster om den socialdemokratiska upplåtningen. Chefen för en till mer än 2/3 borgerlig facklig organisation företräder snarast vpk-åsikter."

(Citatet ur Sydstran, Karlskrona)

MODERAT ILSKA

När den från Moderata Samlingspartiet helt fristående Fria Moderata Studentföreningen i Stockholm satte upp de omskrivna affischerna "Fria val i Finland?" i Stockholm, så blev det en kraftig officiell finländsk reaktion. (Vad nu Finland har för anledning att lägga sig i svenska organisationers opinionsbildning). Det blev emellertid inte bara en finländsk reaktion, utan även en svensk - inom Moderata Samlingspartiet. Partiledaren Gösta Bohman rasade över studenternas tilltag - att störa de sedan urminnes tider goda förbindelserna med Samlingspartiet i Finland, som helhjärtat sluter upp bakom Kekkonens kandidatur för en ny presidentperiod... Sådant får tydligen inte förekomma ens i närheten av partiet. Saken har ingående diskuterats i partistyrelsens arbetsutskott."

KÖNSDISKRIMINERING I DEPARTEMENTENS PLATSANNONSER

Vi refererade i föregående nummer av Contra hur vissa departement använde direkt grundlagsstridiga och könsdiskriminerande formuleringar i sina platsannonser. Under den tid som har gått sedan dess har vi kunnat hitta platsannonser från sammanlagt tio departement. Annonser från handels-, industri-, justitie- och försvarsdepartementen har innehållit formuleringar om att man har för avsikt att beakta departementets nuvarande sneda könsfördelning av personalen vid rekryteringen av tjänsterna. (Enligt grundlagen får endast förtjänst och skicklighet beaktas vid tjänstetillsättningar i statlig förvaltning).

Budget-, ekonomi-, kommun- och utbildningsdepartementen har saknat ifrågavarande formuleringar, medan arbetsmarknadsdepartementet har en helt annan formulering. Där säger man att flertalet sökande till de ifrågavarande tjänsterna brukar vara män, men att man gärna även ser kvinnliga sökande. Det är från grundlagssynpunkt en helt oantastlig formulering.

Det märkliga är att de departementschefer som har besvarat skrivelser från medlemmar i Contras redaktion rörande annonserna har hävdat att de egentligen har velat säga samma sak som Arbetsmarknadsdepartementet säger. Staffan Burenstam-Linder har vidare upplyst att formuleringarna ingår som ett led i en försöksverksamhet i samråd med personalorganisationerna, där man skall testa effekten av olika formuleringar innan man fastställer en för alla departement gemensam formulering.

JO har avvisat klagomål och anför ett liknande synpunkter. Vi finner det mycket märkligt att de fyra departementen saknar personal som är kompetent att formulera annonser på ett sätt som överensstämmer med grundlagen och som framför det man egentligen vill säga. Att man gärna ser fler kvinnliga (eller manliga - beroende på tjänstens art) sökande, inte att man tar hänsyn till kön vid rekryteringen. Arbetsmarknadsdepartementets formulering är oantastlig och borde kunna tjäna som mall för de departement som saknar tjänstemän som själva är kunniga i svenska språket.

VI BEKLAGAR

Reproanstalten hade tyvärr förminskat texten i det förra fyrsidiga numret av Contra alltför mycket. Vi beklagar och hoppas att det inte skall upprepas.

DÅLIGT MED SYSSLESÄTTNING

På Riksbanken tycks man ha dåligt med sysselsättning. För att underlätta för våra finländska prenumreranter har vi ansökt om tillstånd att öppna postgiro i Finland. För att få sådant tillstånd måste man vända sig till Riksbanken. Vi skickade in en noga ifylld blankett till Riksbanken. Efter några veckor ringde man och frågade efter ytterligare uppgifter. Vi hade på blanketten uppgett att vi förväntade oss cirka 100 inbetalningar om vardera ungefär 25 mark under ett år. Det var emellertid inte tillräckligt för Riksbanken. Där måste man nämligen veta om inbetalningarna kunde förväntas vid ett tillfälle under året eller rentav i en jämn takt över årets alla månader. Riksbanken fick omgående svaret att det senare alternativet var det troliga. Sedan funderade man ytterligare två månader innan tillstånd beviljades. Då fick vi börja en ny runda med svenska postgirot, finska Postbanken och Finlands Bank. Sammanlagt har handläggningstiden uppgått till nära fyra månader.

För våra vänner i Finland finns emellertid nu äntligen postgirokonto 1125 82 - 9. Till det kontot kan betalning göras som om kontot fanns i Finland.

CUF BÄTTRAR SIG

Vi har i dessa spalter under Contras hittillsvarande treåriga existens framfört många kritiska synpunkter på Centerns Ungdomsförbund, CUF. Det är därför med stor glädje vi refererar ett inlägg i Ung Center nr 8 för i år. Det är styrelsen för Södra Skyttes CUF-förening som går till angrepp mot tidningen Ung Center. CUF-föreningen uttalar sin tillfredsställelse över att de icke-socialistiska partierna har fått majoritet och kunnat bilda en gemensam regering, "som förefaller ha funnit vettiga former för sitt arbete". Det bör vara självklart att (c) samarbetar med (m) istället för med socialdemokraterna, en linje som förespråkats vid upprepade tillfällen av UC. Dessutom menar CUF-föreningen att det är realistiskt och ofrånkomligt att även centera gör kompromisser i regeringsställning.

EFTERFÖLJANSVÄRT

Centerpartiet och Folkpartiet i Täby kommun säljer bl a böcker vid ett bokbord i kommunalhuset. Bokbordet drivs gemensamt av de två partierna och riktar sig såväl till besökande allmänhet som till kommunala tjänstemän. John Barrons bok om KGB har med stor framgång sålts vid detta bokbord.

SVERIGE IMPORTERAR EL FRÅN KÄRNKRAFTVERK?

Enligt vad vi erfar har Sovjet lämnat ett anbud på el-leveranser från kärnkraftverk på Kola-halvön. Anbudet har också lämnats från Polen (som producerar med hjälp av koleldade kraftverk), men det polska anbudet skulle bli för dyrt, eftersom det skulle fordra en kabel under Östersjön. Importbehovet uppstår om Sverige inte tar i drift redan byggda kärnkraftverk.

BOKBÅL I BORLÄNGE

I Borlänge har biblioteket anordnat bokbål på ur bibliotekets samlingar bortplockade böcker. Det rör sig bl a om litteratur som man från biblioteksledningens sida anser vara "undermålig". Man medger dock att den är "mycket efterfrågad". Undermåligheten består bl a i att litteraturen har en av biblioteksledningen ej uppskattad politisk tendens. Bokbål på av den av den politiska ledningen som misshaglig ansedd litteratur genomfördes i Tyskland för ungefär 40 år sedan. Och i Borlänge 1977 i en kommun med (s)-majoritet. (Falukuriren)

DAGENS NYHETER

Dagens Nyheter publicerade i somras en artikelserie om KGB. Vi tyckte att detta var ett utmärkt tillfälle att annonsera om John Barrons bok om KGB. DN vägrade dock att sälja annonsutrymme i avslutning till artikeln. "Men ni får gärna annonsera på kultursidan." DN har på senare tid förflorat kraftigt i annonsvolym, så kraftigt att tidningen uppges gå med stora förluster. Det är inte att förvåna att en tidning som inte säljer annonsutrymme enligt kundernas önskemål får dåligt med annonser.

INKOMSTEN SPELAR INGEN ROLL

Inkomsten spelar allt mindre roll för individens levnadsstandard. Avgörande är istället att dra vinstlotter i daghems- respektive bostads-subsventionslotterierna. Ett färskt räkneexempel visar att en bruttolönskomst på 108,000:- utan daghemsplats (men med ett barn att ordna barn tillsyn för) är levnadsstandardmässigt identiskt med en bruttolönskomst på 50,000:- och daghemsplats. (Arbetsgivaren)

GENERÖST

Ett generöst bidrag till Contra på hela 1,000:- åtföljdes av följande meddelande på postgirotalongen:

"Ola Ullstens insats i Er intervju (nr 6 1977) var ta mig fan det ynkeligaste. Det kan vara värt en lax att få vår s.k. borgerliga regering att exponera sig på det sättet.

Supporter som önskar vara okänd."

CONTRA I TYSKLAND

Contra presenterades nyligen för den tyska tidskriften Criticon's läsare. För dem av våra läsare som behärskar tyska språket återger vi här presentationen:

„Contra“

In Schweden ist die nichtlinke Presse unter der langjährigen sozialistischen Hegemonie arg zusammengedrumpft. Die einst so angesehene Tageszeitung GÖTEBORGS HANDELS- OCH SJÖFARTS TIDNING fristet heute als Wochenzeitung nur noch ein spärliches Dasein. Die führende konservative Tageszeitung SVENSKA DAGBLADEN ist schmal geworden und scheut sich, eine deutliche Position zu beziehen. Um den Pluralismus zu wahren, nimmt sie sogar kommunistische Beiträge auf. Auf dem Zeitschriftenmarkt sieht es nicht besser aus. Die altangesehene SVENSK TIDSKRIFT umfaßt monatlich nur noch wenige Seiten und erzielt kaum ein öffentliches Echo. Andere Zeitschriften, wie OPERATION SVERIGE, FRIA ORD, ARGUMENT FOR FRIBET OCH RÄTT stoßen entweder durch ihren Extremismus oder durch ihre isolierte Aufmachung ab. Unter diesen Umständen ist jeder Zuwachs zur konservativen Publizistik zu begrüßen, vor allem auch die neue Zeitschrift CONTRA, die jetzt ins dritte Jahr geht. Während das Layout noch manches zu wünschen übrig läßt, findet sich in CONTRA eine Fülle wichtiger Dokumentationen, die den Leitfaden der Zeitschrift „Für die Freiheit gegen den Sozialismus“ illustrieren. In einer der letzten Nummern waren etwa Beiträge über die prokommunistische Schlagseite der schwedischen Entwicklungshilfe, das Alltagsleben in der Sowjetunion, die zweifelhafte Politik des Weltkirchenrates, die Parti Québécoise in Kanada und Rhodesien enthalten, wozu eine Analyse des Gedankenorgans von Milton Friedman aus der Feder von Professor Sven Rydenfelt kam und eine Folge aus der Serie „Grundlagen der Freien Marktwirtschaft“. CONTRA wird durch die gleichnamige Stiftung herausgegeben, die auch als Verleger auftritt, etwa der schwedischen Übersetzung von John Barrons „KGB“. CONTRA liefert 2. Zt. jährlich vier 20seitige und zwei 4seitige Ausgaben, Preis 25 \$/Kr. pro Jahr. Adresse: Box 6082, S-102 32 Stockholm 6.

HÖGERPARTIET

I Malmö har det bildats ett parti med namnet "Högerpartiet". Det nya partiet har medlemmar i flera delar av landet. Det nya partiet säger sig vara "nationellt", men arbetet och Skånska Dagbladet rapporterar att det sågs ett flertal anti-semitiska skrifter i lokalerna när det nya partiet kungjordes. Så vitt Contra har inhämtat rör det sig om en del av Sveriges Nationella Förbund (SNF) som bildat det nya partiet. SNF är en från andra världskriget övervintrande organisation som under fyrtilioalets första hälft förde en starkt tyskvänlig politik...

Det förefaller dessutom som om det nya partiets första staplande steg kantas av konflikter intriger och motsättningar.

notiser- utlandet

"UNGERSK" VECKOTIDNING

I Ungern utges den politiska bildveckotidningen "Ország Világ", som uppges behandla ungersk politik. Innehållet är i detta avseende talande. 90% av innehållet kretsar nämligen kring Sovjetunionen, medan endast ungefär 10% behandlar ungerska förhållanden. Men det är säkert betydande för var de väsentliga besluten fattas.

BLOTTA I JÄRNRIIDÅN

I Ungern har man rivit ned järnriidån. Det gäller de livligast trafikerade gränspassagerna för järnvägs- och landsvägstrafik. Där har järnriidån plockats bort inom synhåll, för att inte avskräcka turister från Väst. För att kompensera den ökade flyktrisken patrulleras området intensivt av väktstyrkor.

Det är anmärkningsvärt att den annars synnerligen vederhäftige och kunnige TV-reportern Bengt Göransson "gick på" detta trick då han i våras gjorde två reportage om livet bakom järnriidån.

(The Guardian, München)

PSYKOLOGISK KRIGFÖRING MOT ANDREJ SACHAROV

Andrej Sacharovs telefon har avstängts för samtal med utlandet. Sacharov har också emottagit tolv anonyma brev (alla från Oslo), som innehöll tidningsklipp ur norska tidningar och en del ryska emigranttidningar. Klippen innehöll dödsrunor över - Andrej Sacharov.

(Danizdat, Köpenhamn)

UTVISNING AV SACHAROV?

Enligt uppgifter som cirkulerar i Moskva har APN, den sovjetiska nyhetsbyrå som i motsats till Tass inriktat sig på långsiktiga och mer djupgående artiklar, förberett en bok med titeln "Om utvisningen av A. D. Sacharov". Detta hävdas i senaste utgåvan av "Kronika över löpande händelser", den sovjetiska underjordiska tidskriften som vanligen brukar vara välunderrättad.

(Student, Würzburg)

OPPOSITIONELL MÖRDAD PÅ SPÅRVAGN I MOSKVA

Professor Andrej Sacharov har nyligen berättat för väst-korrespondenter att han blev uppsökt av advokaten Evgenij Brunov. Brunov ville ha Sacharovs hjälp att komma i kontakt med västerländska journalister. Brunov sa att hans ärende var mycket angeläget. Bara några timmar senare knuffades Brunov ut ur en spårvagn i full fart. Han avled omedelbart.

(Danizdat, Köpenhamn)

"KAPITALISMEN" I SOVJET

Enligt Literaturnaja Gazeta tillgodoses 31% av kött- och mjölproduktionen genom de privata jordlotterna, 34% av grönsakerna, 39% av äggen, och 59% av potatisen produceras också i privat regi. Privatpersoner äger 18% av svinen och fåren, 22% av nötboskapen och 79% av getterna ägs av privatpersoner. Storleksgränsen för privata jordlotter är 0,3 ha (ett ordinarie svenskt jordbruk är på 50 hektar)

(Intern Informationen, Interlaken)

JORDBRUKSPRODUKTION

Enligt officiell sovjetisk statistik (Ekonomika Selskovo Chozajstva) sysselsatte det sovjetiska jordbruket 26,7 miljoner människor mot det amerikanska jordbrukets 4,3 miljoner. De två ländernas sammanlagda befolkning är jämförbar. Mot den bakgrunden frågar man sig gärna vem det är som exporterar vete till vem.

(Danizdat, Köpenhamn)

RADAR

Extremvänstern i Norge gjorde en stor sak av att radaranläggningarna Loran C användes av amerikanska u-båtar, även sådana som stod utanför NATO-kommandot, för navigering. Inte nog med att amerikanska u-båtar använt anläggningarna (som är stationära radiofyrrar) för navigering. Det civila atlantflyget (inkl norska SAS-plan), välutrustade fiskebåtar och handelsfartyg använder sig också av systemet.

QUEBEC-TERRORISTER

Det har under några år varit tyst om terroristerna i Québec. De har hamnat i skuggan av mer spektakulära aktioner på annat håll i världen. Det är emellertid uppenbart att de grupper som står bakom terroristerna i Québec är beredda att återuppta sin blodiga verksamhet.

En källa som står nära den västtyska regeringen har för kanadensarna avslöjat att f.n. två terrorgrupper utbildas, den ena i Östtyskland, den andra i Algeriet. Grupperna har rekryterats bland kanadensiska vänsterextremister via det kubanska konsulatet i Montréal och en speciell kubansk organisation i Paris. Fem kubaner i Montréal har utvisats som en följd av avslöjandena.

(Option, Toronto)

CONTRA - FÖR DEN SOM VILL VARA VÄLINFORMERAD

I det nummer av Contra som var presslagt den 8 augusti rapporterade vi om en process mellan den franske kommunistledaren Georges Marchais och veckotidningen Minute, om Marchais' bakgrund som frivillig i nazi-Tyskland under andra världskriget. Notisen avslutades: "Resultatet av en domstolsprocess bör rimligtvis utfälla till Marchais' nackdel." På grund av Contras glesa utgivning hade vi fått hålla på notisen ett par månader.

Den 7 oktober hade SvD en artikel om processen. Enligt SvD rådde det ingen som helst diskussion om att Marchais skulle ta hem spelet.

Domen föll den 31 oktober - till Minutes fördel.

Ett trevligare sätt att få folk att betala sina skatter: Vid ett motorvägsbygge utanför Lagos i Nigeria finns den här skylten som berättar att vägen byggs med skattepengar: "Betala Din skatt, mer kan göras".

VIETNAMFLYKTINGARNA

Sverige vägrar, som framgick av uttalandena av statsrådet Ola Ullsten i förra numret av *Contra*, att ta emot flyktingar från Indokina. Nu rapporteras från området att en grupp flyktingar som lyckats ta sig ut ur Vietnam med båt och vägrats att stiga i land i Singapore m fl länder till slut kastades över bord av båtens kapten, eftersom man inte längre klarade av att försörja flyktingarna. Detta uppger tidningen *Express* i Helsingfors.

MASSAVRÄTTNINGAR I KINA

Rapporter från Kina pekar på att tusentals personer har avrättats i år, åtskilliga efter s.k. massrättegångar. Dödsstraff utmätts för en rad brott - från utdelande av "kontorrevolutionära" flygblad till mord. Åtminstone 200 fall är i detalj kända av diplomater i Peking. Lägst en tredjedel av de avrättade har dömts för "politiska brott". Eftersom större delen av Kina är helt stängt för utläningar, utgår man från att det verkliga antalet avrättningar måste vara mångdubbelt större än den kända siffran. (*The Economist*, London)

LEDANDE LABOUR-MAN GÅR ÖVER TILL DE KONSERVATIVA

En av Labour-partiets ledande män, förre chefredaktören för Englands främsta vänstertidskrift *New Statesman*, Paul Johnson har lämnat partiet. I somras utgav Johnson boken "Enemies of Society" som är en vidräkning med demokratins alla fiender. Johnson har blivit övertygad om att politisk frihet inte kan existera utan ekonomisk frihet. En kollektivistisk samhällssyn leder automatiskt till ett hot mot individens personliga frihet.

En annan Labour-man som gått över till de konservativa är parlamentsledamoten Reg Prentice. Även han har kritiserat de kollektivistiska dragen i Labours politik.

Harry Jones

DANMARK UTVISAR FLYKTINGAR TILL POLEN

Att Danmark har en lika barbarisk inställning till flyktingar från öststaterna som Sverige visades under hösten i samband med en fotbollslandskamp mellan Danmark och Polen. 27 av de tillresta polska åskådarna hoppade av och begärde politisk asyl (uppehålls- och arbetstillstånd). Ingen fick sådana tillstånd, eftersom polackerna ifråga inte tillfredsställande kunde bevisa att de var utsatta för politisk, religiös eller rasförföljelse i den kommunistiska diktaturstaten Polen. 15 av de 27 lyckades genom hänvisning till tyska släktingar bli utvisade till Västtyskland, men 12 återsändes till säkra fängelsestraff i Polen. (*Neue Zürcher Zeitung*, Zürich)

NY SJÄLVSTÄNDIG STAT I SÖDRA AFRIKA

Ytterligare ett av Sydafrikas s.k. "homelands" blir självständigt nu i december. Det är Bophutatswana på gränsen till Botswana. Landet har en miljon invånare, som huvudsakligen tillhör Tswana-stammen. Det bor emellertid ytterligare två miljoner Tswanas i övriga delar av Sydafrika. Den blivande premiärministern i Bophuthatswana hövdingen Lucas Mangope vill inte att de Tswanas som bor utanför det nya landets gränser skall bli medborgare i den nya staten, men sydafrikanerna menar att så skall bli fallet. När detta skrives är det osäkert vilken lösningen kommer att bli.

Det var för ungefär ett år sedan som Transkei fick sin självständighet. Landet har hittills bara erkänts av Sydafrika, men fungerar i alla väsentliga avseenden som en självständig stat.

SÅNG RESULTERADE I FÄNGELSE

En kroat dömdes helt nyligen i sitt hemland till 2½ års fängelse för att han sjungit en nationalistisk sång. Det kallas för "subversiv verksamhet" i Jugoslavien.

(*The Economist*, London)

TILLVÄXT PÅ TAIWAN

En av världens ekonomiskt sett mest framgångsrika nationer är Republiken Kina, Taiwan. Ön har ungefär dubbelt så många invånare som Sverige (16,5 miljoner). Jordbruksproduktionen ökade mellan 1975 och 1976 med 10,5% och industriproduktionen med 24,9%. Utrikeshandeln växte med hela 40%. Överskottet i utrikeshandeln var över 500 miljoner \$. Inkomsten per capita uppgick 1976 till cirka 2.400 kronor, en ökning med 8,9%. Prisstegringarna var endast 2,8%. Tilläggs bör att Taiwan satsar på en konsekvent tillämpning av marknadsekonomins principer.

(Intern Informationen, Interlaken)

KONCENTRATIONS-LÄGER I LAOS

Enligt en studie som gjorts av en grupp laotier finns det för närvarande 37.600 fångar i 35 koncentrationsläger i Laos. De hårdaste lägren, som kan betecknas som "utrotningsläger" är Boun Nuea i provinsen Phongsaly, ungefär två mil från den kinesiska gränsen, Nuong Yo, cirka 18 mil norr om den gamla kungliga huvudstaden Luang Prabang, Muong Kua, 14 mil nordost om Luang Prabang och Pak Hou två mil i samma riktning från Luang Prabang. Fångarna i lägren får 250 gram ris om dagen eller möjligen en tunn soppa. Flyktförsök straffas med offentlig avrättning. Förutom antikommunister, bl a officerare och administratörer i den gamla regeringen, börjar lägren nu även fyllas med kommunister och medlemmar i den gamla kommunistkontrollerade koalitionsregeringen.

(Magistère Information, Paris)

SKJUT ALLA MED RELIGIÖS LITTERATUR!

Polis och militär i Albanien har stående order att skjuta personer som avslöjas med att inneha religiös litteratur. Personerna kan skjutas omgående, utan rättegång.

(Chronos, Stavanger)

CONTRA

FÖR FRIHET - MOT SOCIALISM

oberoende borgerlig tidskrift

ISSN 0347-6472

Utgivning:

Contra utkommer med sex nummer per år. Nästa nummer utkommer i februari 1978.

Ansvarig utgivare:

Christer Arkefors

Adresser:

Box 6082, 102 32 STOCKHOLM 6

Box 2035, 403 11 GÖTEBORG 2

Box 426, 701 06 ÖREBRO 1

Prenumeration:

22 kronor per år.

Postgiro 85 95 89 - 4.

Bankgiro 261-2638

Finskt postgiro 1125 82 - 9

Redaktion:

Christer Arkefors, Géza Málnár, Carl G. Holm, Sven Enberg och Oskar Bengtsson.

Korrespondenter:

Malmö: Nils-Eric Brodin, Washington: Allan G. Brownfeld, London: Harry Jones, Rom: Sven-Erik Lindström, Toronto: Vincent H. Miller, Oslo: Per Danielsen.

Presslagd 1977-12-05